

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIX. évfolyam.

Szubotica, 1928. SZERDA, július 11.

184. szám

Telefon: Kladóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52, 370.

Megjelenik mindennap reggel. Ünnepek után és hétfőn is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kladóhivatal és könyvosztály, Szubotica

Zmaj Jovina trg. 3. (Minerva palota)

Cook és Macdonald

Az 1926-os bányászsztrájk tanulságait csak most vonta le az angol polgárság és a Labour Party. A veszedelmes és grandiózus proletárfelkelés kínos őszinteséggel mutatta ki, hogy a háború Angliában is elhíntette a polgárháború magvait. Az angol bányász, a régi idők engedelmes és békés dolgozója, akire még a brit imperializmus is bátran támaszkodhatott, három-négy nehéz esztendő után egyszerűen, mint a polgári Anglia jakobinusa lépett ki a porondra. A konzervatív politika, amely azt hitte, hogy India és Egyiptom sarcain nyugodtan kibőjtölheti az éhes és gyújtogató hónapokat, alig tudott magához térni a meglepetéstől. Az első hetekben, mint aki ismeri az ellenfelet, ágyukat, ezredket, sztrájktró diákokat mozgósított a bányászok ellen, aztán a Labour Party presztizsét és hitelét könyörögte ki és használta föl a sztrájk letörésére. Az első módszer nem vált be, a másoddikkal viszont diadalt aratott: a Labour Party lecsöndestette a háborgó tengert és munkába kényszerítette a dacos skót rebelleket is. Macdonald állta az ígértét, de nem állta a másik fél, az angol konzervatív politika, amely a rendcsinálás nagy munkájáért azzal fizetett, hogy a szakszervezetek nyakába szőtte a sztrájktilalmat. A bosszúhadjárat azonban csak addig tartott, míg rohamlépésben nem közeledett az új választások dátuma. Anglia a jövő év tavaszán urna elé szólítja a szavazókat és Chamberlain lármás és költséges oroszellenes politikája, a sztrájktró, Egyiptom merész talpraállása után ki tudja kit itél el és kinek ad bizalmat. A konzervatív nehézipar, amely a politikai hatalom délibábjá mellett, radikális választásokat akar keresztülvinni az ipar szervezetében, mérte, hogy tovább menni — kockázatos. A munkások ellen a háborút viselni egyet jelent a Labour Party győzelemre segítésével, békét, ipari békét kötni viszont: siker-kilátás, jövedelem és választási előkészület. Nem lehet tudni, hogy Macdonaldék milyen tervvel, titkos szándékkal mentek bele az ipari békét biztosító tárgyalásokba, de az kétségtelen: Baldwinék a választásokon akarják paralizálni a szenvedélyes ellenzéki hangulatot. A sztrájktilalom keserű pillulája után a béke édes és idilliikus frázisával habókol a konzervatív politika befelé az 1926-os, a lázadó proletártörvények felé. Borítsunk fátyolt a multra — így fuvoláz Baldwin — és nemes ellenfele, Macdonald megértőn bólint: amen, béke. A választás még nem kezdődött, de a jó gazda előre sinál számadást, hogy véletlen meglepetések ne érjék. A konzervatívok számadása a Labour Party, a Labour Party-é a bányászok és a kikötőmunkások. Csak hogy a bányászoknak van egy másik vezérük: Cook, aki nem alkuszik jobbra, nem alkuszik sem lord Lloyd-dal, sem Macdonalddal. A konzervatívok elvégezték a maguk dolgát, most már páholyból nézhetik, hogy az ipari békéért hogy hadakoznak életre-halálra a munkások vezetői: Cook és Macdonald. A csatát megnyerték, új csata következik. A Labour Party csatája a bányászjakobinusokkal.

Pártonkívüli kormány kinevezését és a parlament elnapolását várják Beogradban

Kedden Marinkovics Voja külügyminiszter, Hadzsics tábornok hadügyminiszter és Sztanojevics Áca voltak kihallgatáson Ófelségénél

A parasztdemokrata koalíció most nem hajlandó tárgyalni a kormánypártok képviselőivel — mondotta Pribicsevics

Beogradból jelentik: A válság megoldása felé kedden még mindig nem történtek meg a döntő lépések.

Ófelsége a király még senkinek sem adott megbízást kormányalakításra és a konzultációk az udvarnál lassú tempóban haladnak. Kedden a kora délelőtti órákban

Marinkovics Voja külügyminiszter jelent meg audiencián Ófelségénél a király dedinjei villájában, ahol Ófelsége már hetek óta az éjszakákat tölteni szokta. Délelőtt tíz órakor Ófelsége visszatért a begradi királyi palotába, ahol a délelőtti folyamán csak Hadzsics tábornok hadügyminiszter jelent meg audiencián. Délután félhatkor

Ófelsége kihallgatáson fogadta Sztanojevics Ácát,

a radikálispárt főbizottságának első alelnökét. Sztanojevics audienciája háromnegyedéig tartott és utána Ófelsége automobilon a Dedinjére ment.

Begradi politikai körökben a döntést körülbelül a hét végére várják.

de arra nézve, hogy milyen irányban fog a válság megoldást nyerni, még mindig a legnagyobb bizonytalanság uralkodik. Mindinkább felütközik az a vélemény, hogy

a válságot a parasztdemokrata koalíció javaslatainak megfelelően egy pártonkívüli kormány kinevezésével fogják megoldani, amely ennapolná, néhány hónap múlva pedig felosztatná a parlamentet és a választási szabadság teljes biztosításával vezetné a választásokat.

Ezt a kormányt pártszemponokból különböző magasrangú tisztviselőkből állítanák össze és egyes verziók szerint ennek a pártonkívüli kormánynak tagjai nem is jelölhetnék magukat az új választásokon, hogy ezzel is bizonyították adják a provizorikus jellegének és hogy a választások után a helyzet teljesen parlamentáris tere terelődhesse és az új kormány az utjonnan választott parlament kebeléből alakulhasson meg. Emlegetnek már különböző személyeket is, mint akik a pártonkívüli kormány élére fognak kerülni.

Leginkább Balugzsics berlini követ nevét emlegetik, mint a pártonkívüli kormány leendő miniszterelnökét, akit állítólag már Beogradba is rendeltek. Mellette még Hadzsics tábornok hadügyminiszter jelöltségéről is lehet hallani.

Különösen a parasztdemokrata koalíció körében biznak abban, hogy a válság ilyen módon fog megoldást nyerni.

Az eddigi négyeskoalíció kormányának helyreállítását, mint a másik legtöbb eséllyel bíró eshetőséget különösen az eddigi kormányhoz legközelebb álló politikusok körében emlegetik. Ezekben a körökben még nem hisznek abban, hogy az eddigi parlamenti helyzet fi-

gyelmenkívülhagyásával oldanak meg a válságot, mert szerintük

az eddigi kormánypártokhoz tartozó felelős politikusok közül senki sem fogja megára vállalni a felelősséget, hogy ilyen tanácsot adjon a kormánynak.

Az eddigi kormányhoz közelálló politikusok szerint a helyzet nagyrészt még mindig Vukicsevics Velja kezében van, bár az ő nevét emlegetik legkevésbé a kibontakozási tárgyalásokkal kapcsolatban. A radikálispárt nevében a fórumon most a főbizottság körül csoportosuló politikusok jelentkeznek és a párt nevében Sztanojevics Áca jár audienciákra az udvarhoz, ez azonban Vukicsevics tábornak szerint egyáltalán nem jelenti azt, mintha a radikálispárt vezetése kiküldött volna Vukicsevics kezéből.

Vukicsevics miután a kormány lemondását a főbizottság körül csoportosult politikusok kívánságára nyújtotta be, most egyelőre még hagyja ezeket a politikusokat, hogy a keletkezett új helyzetben megkíséreljék a párt érdekeinek minél hathatósabb védelmét. Vukicsevics hívei szerint azonban már az eddigi eredmények is azt mutatják, hogy ezt a feladatot nem tudják megfelelően elvégezni.

Sztanojevics Áca saját kijelentése szerint is nem hajlandó miniszterelnökséget vállalni,

a főbizottság körüli politikusok pedig — noha ez már három-négy nap óta teljesen nyilvánvaló — nem tudnak maguk közül egy másik személyiséget előtérbe állítani, olyant, akiben ők valamennyien megbíznának. Ezzel szemben a képviselő klubban Vukicsevics még mindig bírja a többség bizalmát és bár Vukicsevics ideiglenesen vissza

akar vonulni az államügyek vezetésétől,

saját hívei közül módjában van bármely pillanatban kijelölni azt a személyiséget, aki a miniszterelnökségi tisztségre alkalmas volna. Éppen ezért Vukicsevics hívei továbbra is azt hiszik, hogy

a válság megoldása az eddigi négyes koalíció felújításával fog végződni és a parlament felosztatására nem kerül sor.

Hogy a két felfogás közül melyiknek lesz igaza, az majd csak a hét vége felé fog eldőlni, az azonban kétségtelen, hogy a döntés igen nehéz, mert az egyik megoldás Szerbiában, a másik megoldás Horvátországban vezethet a néphangulat előre ki nem számítható megnyilvánulásaihoz.

Állir Pribicsevics és Sztanojevics találkozásáról

Egy begradi estillap azt a hírt közölte, hogy Sztanojevics Áca találkozott Pribicsevics Szvetozárral és politikai megbeszéléseket folytattak. Pribicsevics Szvetozár ezzel kapcsolatban kedden délután felkereste az újságírókat, hogy ezt a hírt a leghatározottabban cáfolják meg, mert ez a találkozás nem történt meg.

Pribicsevics szerint az ilyen hírek intrikák eredményei annál is inkább, mert ismeretes, hogy Radics István is elutasította a Sztanojevics Ácával való tárgyalást azon az alapon, hogy

a jelenlegi kormánypártok képviselőivel most nem óhajt szóbaállni a parasztdemokrata koalíció.

Pribicsevics nyilatkozata nagy feltűnést keltett.

Szabad választásokat követel a horvát parasztpárt

Mint Zagreből jelentik, Beogradból állandóan érdeklődnek a horvát parasztpárt vezetőinek és különösen Radics Istvánnak esetleges politikai nyilatkozatairól, mert — állítólag — ettől teszszik függővé a helyzet fejlődését. Ezzel szemben

Radics környezetében azon az állásponton vannak, hogy nincs semmi mondani valójuk, mindezt megmondták azzal, hogy követelik a garantált szabad választást

és csak olyan parlamenttel hajlandók tárgyalni, amely abszolút szabad választás alapján jön létre.

Radics István állapota

Radics István az éjszakát igen jól töltötte. Reggel hat órakor ébredt fel és hét órakor már fel is kelt ágyából. A délelőtti folyamán a Dom szerdai száma részére lediktált egy cikket, majd látogatókat fogadott. Az első látogatója

Prpics József zagrebi kereskedő és Relja nagykereskedő voltak. Azonkívül még több látogató is jött, akiket azonban nem bocsájítottak be hozzá és csupán a nevüket irhatták be a vendékönyvbe. Fél tizenkettőkor érkeztek meg a kezelőorvosai, dr. Gottlieb és dr. Ivansevics Ivó, akik megvizsgálták a sebet és újból bekötötték. Dr. Gottlieb szerint a seb behégedt és a hasszervek funkciója teljesen rendben van. A beteg szubjektív érzése kielégítő. Dr. Ivansevics kijelentette, hogy a cukortartalom 0.8, ami a látható javulás jele, acetont pedig egyáltalában nincsen. A beteg megfelelő mennyiségű insulin oltást kapott.

A hőmérséklet 37.4, érverés 110, ez az emelkedés veszélytelen reakciója a fásztót utazásnak.

Fél egy órakor távoztak el az orvosok, utána Radics megebédelt, két órakor lefeküdt és délután négy óráig

aludt. Négy óraker feleségével és Kosutics képviselővel kiment villája teraszára, ahol Kosutics referált neki arról a telefonbeszélgetésről, amelyet két óraker Pribiceviccel folytatott. Pribicevic érdekelt volt Radics állapota iránt és beszámolt a helyzetről. Pribicevic részletes üzenetét dr. Driljevics Szekula képviselő vitte Radicshoz, akivel kettesben sokáig elbeszélgetett.

Este hét óraker a pártvezérek gyűlése össze Radics lakásán.

Az orvosi vélemény szerint Radicsnak valószínűleg még 10-14 napot kell Zagrebben töltenie, ezután Blédbe megy, ahol barátjának, dr. Svégel Iván bárónak

lesz a vendége a Visonia villában. Augusztus második felében Radonicsics professzor tanácsára Karlsbadba megy Radics, hogy cukorbetegségét kezeltesse.

Kosztics professzor, aki Radicsot Beogradban kezelte, kedden Blédben volt, ahol meglátogatta báró Svégelt. Este Kosztics visszatért Zagrebbba, ahol a parasztdemokrata klub a városi pincében bankettet rendezett tiszteletére.

A másik két sebesült képviselő állapota lényegesen javult. Perndr már saját maga jár a kórházba dr. Gottlieb tanárhoz kötözésre, egész nap fenn van és csak a nyakát tartja meggömböltve, mert még fájdalmai vannak.

A tolvaj, a csavargó és a betörő idegenkednek a nagy gonosztevőktől

Lélektani megfigyelések a rendőrség fogházában — A kis bűnöző szánalmat és irtózatot érez a gonosztevőkkel szemben

Jó előre tájékozódást szereztem a 4-es számú cella lakóiról és a szubotikái rendőrség engedélyével, mint rabló-gyilkos bevonultam a cellába, hogy lássam, miként viselkednek a kis bűnösök nagy kollégájukkal szemben. Ha másnak nem is, de a kriminológiával foglalkozó jogászoknak bizonyára érdekes és a bűnöző lelki világába való betekintés szempontjából hasznos megfigyeléseket tár fel az az éjszaka, amelyet a cellában eltöltöttem.

A négyes számú cella lakói

A ragyogóan tiszta rendőrségi fogda folyosóján végig haladva, megálltam a négyes cella előtt. Kezet szorítottam a rendőrkapitánnyal, aki sok szerencsét és jóéjszakát kívánt, az őt felnyitotta az ajtót és én furcsa érzéssel, de elszántan beléptem a társas szobába. Feléles volt, a siker kedvéért, feldúlt arcot mímelnem, az a tudat, hogy rab leszek, bűnösök között töltök több órát és magának a helynek idegesítő misztikuma, sápadtsággal vonják be az arcot, ijedséget és borzalmat vésnek az arc vonalaiba és a szem tükrében borzongás oldódik fel.

A küszöbön szótlanul megálltam, a félhomályban alig láttam valamit. Haljoltam, amint megfordul a kulcs a zárban s a rendőrkapitány hivatalos hangon utasításokat adott az őrnök. A lépek élesen kopogtak a kövezeten, szemem lassan megszokta a homályt és kivehettem, hogy a fal mellett álló egybeépített puszta deszka fekvőhelyen négy ember hever.

Valamennyinek tudtam a nevét és a bűnét, mert előzőleg a lesnyíláson keresztül anélkül, hogy a cella lakói tudták volna, bemutatták őket.

Néhány lépést tettem előre a tágas fehérre meszelt szobában, idegesen hátra-hátra tekinttem. Ezek az első percek voltak a legkellemetlenebbek.

Egy szó sem hangzott el. Közlebb értem a deszkaágyhoz. A cella lakói, akik kabátjukon feküdtek, csak a fejüket emelték fel. Nem nagyon érdeklődtek irántam, csak arcomat nézték.

Kissé távolabb tőlük leültem, közben állandóan, hol egyiket, hol a másikat vizsgáltam. Fojtó, állott meleg volt a cellában és meglehetősen rossz szag, amit azonban csak az első negyedórában éreztem. Nagyon nehezen tudtam lefogyni elfoglaltságomat. Ültem és ölbetett kézzel néztem magam elé.

A cellában két notorius besurranó és piaci tolvaj, egy kisebb kaliberű betörő és egy többszörösen büntetett szurkáló legény várták a nyomozás befejezését.

A gyilkosság

Néhány perc telt el szótlanul. A fekvőhelyen egyenként felemelkedtek a Pretvásnak nevezett öreg piaci tolvaj, a falusiak réme, aztán Herbdth József vrbászi betörő, akit Szubotican fogtak el, Gavanszki Iván huszonhárom éves volt lakatossegéd, aki lopásért ül és végül Dulics Sztipán, akinek legrosszabb hírű bicskája van egész Szubotican s most kisebb verekedés miatt került hüvösre, vagy a hiúság kedvéért, melegre.

A testet-lelket elernyesztő hőségben az új lakó megjelenése nem kellett különösebb érdeklődést. Egyébként a fogházban ülők rendszerint meg szokták rohanni az új lakót, külvilági híreikért.

— Na mi az? törte meg a csendet a vrbászi, aki legközelebb volt hozzám.

Kezdődött a szindarab. Feléleszttem és legyintettem a kezemmel. Gyakran sok kétségbeesést és lemondást kifejezni. A lakók mozgolódni kezdtek.

— *Kutya hőség van* — mondta az egyik. Az ablak felé néztek, amelyen keresztül beszűrődött a város lármája. A hangok kissé elfáradva értek fel a magasba. Autó berregett, a Hitel Bank palotájában élesen süvített egy rádió lautsprechere.

A vrbászi közelebb jött hozzám. Egészen értelmes arca volt, látszott, hogy sokat mozgott emberek között.

— *Na mi az testvér?* — kérdezte jókedvűen. Felnéztem rá és a gonosztevő cinizmusával feleltem:

— *Gyilkosság.*

— *Gyilkosság* — ismételte — *tyűhaj és már baj.*

A hangjában részvét volt. Még kétszer ismételte: *gyilkosság*. Círogatta a szót és kifelé nézett az ablak fényesíkján. Szeretett volna érdeklődni, de habozott. A többiek a borzalmas szóra közelebb jöttek. Az érdeklődés megvolt. Erősen figyeltek. A vrbászi közelebb hajolt. No most vallatni fog — gondoltam izgatottan.

— *Van-e cigarettája?* — kérdezte a kis hamis szinte azt kellett hinnem froclizik. Egy cigarettát jobban érdekli, mint az én esetem.

— *Nincs* — feleltem, mert valóban nem volt, mindent kiraktam a zsebemből, mielőtt bejöttem.

Dulics izgett-mozgott.

— *No és mikor volt* — szólalt meg a bicska bajnoka. — *Itt csináltad?* tegezett le hirtelen. A többiek hallgattak. Szakgatott szavakat mondtam. Tegnap volt... itt a városban... bolond voltam...

Pretvás és Gavanszki néma irtózáttal néztek rám. Nézésükben volt valami a tiszteletből, amit a nagy gonosz iránt érez az apró tolvaj és a félelemből, amit a cselekedet borzalma ébreszt fel a lélekben.

A hangulat lassan felmelegedett. Bizalmasabb pőzök és hangok következtek. Kérdések egész özönét zúdították rám, én mindegyiknek feleltem és így nem kellett összefüggően elmondani a bűntény meséjét.

Vérifagyasztó mese

Ahítatos csendben hallgattak, mikor meséltem. Vérifagyasztó dolgokat mondtam: átmetesztett torok, dulakodás a kocsmárossal, menekülés a házba.

Itt-ott megálltam, megtörültem a homlokomat és lassan annyira belejöttem, hogy magam is elhittem, amit mondtam.

— *Vertek?* — kérdezte Dulics.

— *Nem*, mindent beismertem. Nagyon jól bántak velem. Kaptam cigarettát, amit csak akartam.

— *Hol fogtak el?*

— *A vasuton.*

— *Miért csináltad?*

— *Miért* — pattantam fel — *te miért vagy itt? Nem volt mit ennem. Gondoltam, ha ez sikerül, jól élhetek.*

— *Útél már?*

Csak legyintettem a kezemmel, ami körülbelül öt évi Mitrovicának felelt meg. Egy szót se szóltak. Most kezdődött bennük a lelki metamorfózis.

Pretvás és Gavanszki nem rokon-szenveztek velem, csupán megkönnyebbülték. Kis hünyket összehasonlítottak az envémmel.

— *Nem félsz?* — kérdezte a vrbászi, aki részvétet érzett irántam. Hidegen feleltem.

— *Felakasztanak!*

Erre a szóra szinte hideg csapott át a cellán. Élesen figyeltem az arcokat. *A vrbászi betörő is összeresztett. Jedd pislogások szaladtak szét. Gavanszki arrébb húzódott. Dulics idegesen babrált kabátja szélével.*

— *Kérdés, van-e szemtanú?* — szólalt meg Pretvás, az öreg tolvaj, aki eddig meglehetősen rezerváltan viselkedett.

— *Van kettő, a felesége, meg a lánya* — feleltem, mire siri csönd támadt. Törpék voltak mellettem. Összeszugo-rodtak az ő bűneik az envém mellett. Pretvás szinte vigasztalódva mondta:

— *En azt hiszem egy évvel meg- uszonl.*

Szerettem volna mosolyogni szánakozásukon és dermedt félelmükön. Láttam, hogy hisznek nekem, amit annak közhírhöz, hogy hagytam magam kérethi és immel-ámmal feleltem.

Később a vrbászi így szólt:

— *Tagad!*

Nem szóltam. Egész sötét volt a cellában. A város háza órája elütötte a tizenegyet, de nem fekiüdtünk le. *Részleteket meséltem, ok tanácsokat adtak.* A vrbászi, ez a minden hájjal megkent betörő, fantasztikus módszereket ajánlott.

— *Add a hütyét* — mondta — *más vagy se segít, vagy részegséggel próbálsz. Ez a legjobb.*

— *Maid megpróbálok valamit* — mondtam — *de el ne áruljátok.*

— *Ugyan* — védekezett a vrbászi, mire a többiek helveslően mormogtak valamit.

Még jó ideig beszélgettünk, nagyon halkán. Tíz évre való iótanácsal láttak el. Rengeteg trükköt, kibuvót ajánlottak, amiknek felsorolása hasábokat foglalna el. A vizsgálóbíró nem tagadt olyan szakértelemmel, mint a bűnöző. *Végül olyan dolgokat is bevalítottam nekik, amiket el se követtem.*

A kávéházból felzúmmogott a zene. Lakótársaim saját eseteiket mesélték, de indiszkrétion lenne tölem őszinte véleményüket az életről, a nyomorról, a bűnbeesésről nyilvánosságra hozni. Azt se fogták nekem se megbocsátani, hogy falhoz állítottam őket.

Szabadulás

A fekvőhely kicsit kemény volt, de reggel lett. Nem aludtam. Ők iójúen horkoltak, mint a legkényelmesebb ágyban.

Nagy esetemmel elfeledtettem velük az ő kis bűneiket. Reggel alig vártam, hogy kihallgatásra vigyenek. Pretvás és Gavanszki alig néztek rám.

Ők keten irtóztak tőlem. Ruháimat és kezemet nézték: keresték a vérfoltokat. Szinte megkönnyebbülték, amikor később elmentem.

— *Csak hidegvér* — biztatott Dulics és a vrbászi, akiknek nagyon imponáltam — *várjuk mi lesz az eredmény.*

Negyed kilenckor kinyit az ajtó. Rendőrkapitány barátom energikusan rámszólt. Lakótársaim kórusban köszöntötték:

— *Dobro jutro!*

Lehajtott fejjel kimasíroztam. Személy vrbászi és társai ugyan várhattak vissza. Biztosan azt hiszik, már fel is akasztották.

Szegedi Emil

Mind rejtélyesebbé válik Löwenstein bankár eltűnése

A belga bankárt követő repülőgép utasa szerint Löwenstein gépéről senki sem zuhant le és a Fokker-gég egy pillanatra sem szakította meg ujját

Párisból jelentik: Löwenstein Alfréd holttestét hétfőn egész nap kereste egy gőzös a La-Manche csatornában Löwenstein özvegyének megbízása alapján.

Löwenstein holttestét most sem sikerült megtalálni

és a kutatás eredménytelensége senkit sem lep meg, mert Löwenstein eltűnésének körülményei egyre homályosabbá, sőt hihetlenebbé kezdenek válni. Furcsa hírek szállongnak és az első izgalmak, bözepánik és részvét után most már határozottabban felült fejét a gyanu.

Egyesek szerint nem lehetetlen, hogy a nagy titokzatosság, Löwenstein személyzetének hallgatása és a furcsa válaszok mindazért vannak, mert Löwenstein él és a furcsa eltűnési történetét egy vakmerő és máris sikerült bözepánóver érdekében találta ki.

Egyre növekedik azoknak a száma, akik nem hisznek sem az öngyilkosságban, sem szerencsétlenségben

Rengeteg olyan adat gyűlt össze, amelyek legalább is kétségessé teszik, hogy Löwenstein szerencsétlenség áldozata lett. A Le Bourget-ban végzett kísérletek után most Craydonban angol újságírók megpróbálták ugyanazon a repülőgépen, amelyen Löwenstein utazott, meletközben az ajtót kinyitni és ugyanolyan tapasztalatra jutottak, mint párisi kollégáik, mert

a repülőgép kijáratí ajtaját menetközben két ember is csak nagynehezen tudta kinyitni.

Vannak olyanok is, akik gyilkosságot

sejtenek Löwenstein tragédiája mögött, de az eltűnés misztikumát még fokozza, hogy akadt egy fontos tanu, Rodgers őrnagy, aki néhány perccel Löwenstein elindulása után ugyanazon az utvonalon repült Köln felé és most nyilatkozik észleleteiről.

Rodgers őrnagy elmondta, hogy jól látta Löwenstein repülőgépét az egész uton, de senkit sem látott onnan kiesni. Ha azonban ez el is kerülhetne volna figyelmét, azt a leghatározottabban állítja, hogy Löwenstein repülőgépe egy pillanatra sem szakította meg ujját,

tehát megdől Drevs pilóta vallomása, aki azt állította, hogy az eltűnés felfedezése után visszafordult a repülőgéppel és végigkutatatta az utvonalat.

Nyilatkozott a craydoni repülőter egyik magasrangú hivatalnok is, aki látta Löwensteint, amint felszállás előtt gondosan vizsgálta a repülőgép ajtaját. A párisi tözsdén egyre erősödik az a felfogás, hogy Löwenstein nem lett öngyilkos és nem is lett szerencsétlenség áldozata, hanem egyszerűen kiszállt a gépből. Hogy mi igaz ezekből a feltevésekből, azt természetesen nem lehet tudni.

Könnnyen megtörténhetik, hogy Löwenstein eltűnése örök rejtély marad, mert eddig sem a francia, sem az angol rendőrség nem indított az ügyben nyomozást,

amit sokan teljesen érthetetlennek tartanak és a legkülönbözőbb módon kommentálnak.

Meggyilkoltak egy pénzügyi hivatalnokot Zsolna mellett

Pozsonyból jelentik: Vasárnapra virradó éjjel borzalmas gyilkosság történt a Zsolnára vezető országúton. A Kiszucauhelyi pénzügyőri biztos, a huszonhatéves Kominek József szombaton Zsolnára érkezett. Dolgát elvégezvén, éjszaka ismét vissza akart menni Kiszucauhelyre. Az utat Zsolnáról Kiszucauhelyig motorkerékpárján akarta megtenni.

Amikor Zsolnát elhagyta, az országút kellős közepén hirtelen meg-

támadták, úgyhogy a motorbicikliről leesett.

Kominek Józsefet vasárnap délelben keresztüllöt halántékkal találták meg az országúton. A zsolnai csendőrség megindította a nyomozást, de eddig még semmit sem tudott megállapítani az ismeretlen támadók kilétéről, akik különben a gyilkosság elkövetése után a pénzügyőri hivatalnok motorbiciklijét elvitték és azon menekültek el a gyilkosság színhelyéről.

Feloszlatták a görög parlamentet

Augusztus 19-ikén lesznek az új választások és szeptember 17-ikére hívják össze az új kamarát

Athénből jelentik: Napokig tartó tanácskozás után kedden közzé tették a kamara feloszlátásáról szóló rendeletet. Az új választások augusztus 19-ikén lesznek

és az új kamarát szeptember 17-ikére hívják össze.

Az új választási törvény ügye még nincs eldöntve.

A monarchisták ostromolják Konduriotisz köztársasági elnököt, hogy ne en-

gedjen Venizelosznak, aki rendeletileg akarja megváltoztatni a választótörvényt, viszont

Venizelosz nem tágit és ki akarja erőszakolni a köztársasági elnöktől a választójogi törvény módosítását.

Politikai körökben olyan hírek terjedtek el, hogy Venizelosz katonai nyomással akar a köztársasági elnökre hatni. Politikai körökben a helyzetet kritikusként tartják.

Három napja nincs semmi hír Nobile hátrahagyott csoportjáról

Az olasz északsarki expedíció tagjai közül Nobile kivételével senki sem fog megmenekülni

Kingsbay-ből jelentik: A tenger árja már teljesen elsodorta a jeget a Krasszin orosz jégtörő közeléből, úgyhogy a Krasszin most már teljes gözzel halad előre

és hétfőn délután elérte a Platen-fokot. Thornberg svéd pilótakapitány, aki Nobilet megmentette, feladott már minden reményt, hogy a Viglieri-csoportot meg lehessen menteni.

A Viglieri-csoport embereinek kétségbeesés vett erőt, valamennyien súlyos betegek és biztosra veszik pusztulásukat. A jégtáblán most már repülőgéppel nem lehet szállni,

mert a hőmérséklet a fagyponthoz felett van és a jég olvad. Most már csak abban bízunk, hogy az egyik hajónak, a Krasszinak, vagy a Braganzanak sikerülni fog esetleg megközelíteni az olvadó jégtáblát.

Az expedíciónak az Itália roncsával elsodort részét már végleg elveszettnek tekintik és ezek után már nem is kutatnak és reménytelen Malgreen háromtagú csoportjának sorsa is,

mert feltéve, ha még életben is vannak, most már legfeljebb csak nyolc napra elegendő eleségük lehet.

Milanói jelentés szerint megmagyarázhatatlan légköri zavarok folytán a Spitzbergákon állomásozó gőzösök és a római rádióállomás között már harmadik napja szünetel az összeköttetés.

A jégtáblán maradt Viglieri-cso-

porttól sem érkezik három nap óta semmiféle rádió-üzenet.

Ugy a hajók, mint a Viglieri-csoport rádiókészülékkel rövid hullámhosszal dolgoznak és ezeket most a római rádióállomás nem tudja felfogni.

Kopenhágai jelentés szerint Lundborg pilóta, aki annak idején megmentette Nobilet, majd második leszállásánál szerencsétlenül járt a jégtáblán, ahonnan a napokban mentették meg, a skandináv lapokban a következőkben számol be Nobile megmentéséről:

— Megérkezésem igen nagy örömet keltett Nobile táborában. Schyber hadnagy segítségével cipeltem a tábornokot a repülőgépre és Sinlopenbe vittem, ahol a rettentően megviselt Nobile bífiszteket és bort kapott. Utána mindjárt visszatértem a jégre, de második leszállásom alkalmával felborult repülőgépem. A sátorban az első nap kétségbeesve aludtam el és

rettenetes napokat töltöttem a jégtáblán a piszokban és nyomorúságban.

Borzalmas volt az élet és a kevés ennivaló, amit kaptunk, nem volt nagyon étvágygerjesztő.

Az olaszok valamennyien lázasak és szellemileg is megviseltek és a jég öt foglya között nem is nagyon békés a viszony.

Biaggi szikratávirás is lázas volt, de naponta több ízben fel kellett kelnie, hogy szolgálatát ellássa. Az ottani élet egyetlen megnyugtató mozzanata, amikor esténként a rádió Rómából különböző hírek érkeznek.

Koncentrációs kormány alakul Romániában a stabilizációs kölcsön meghiusulása miatt

A Francia Bank helyettes kormányzója Bukarestbe érkezett

Bukarestből jelentik: A román stabilizációs kölcsön ügye komoly politikai válságot fog előidézni. Hétfőn Bukarestbe érkezett Charles Riste, a Francia Bank helyettes kormányzója egy másik magasállású tisztviselő kíséretében és nyomban tárgyaltak Bratianu miniszterelnökkel és a kölcsöntárgyalásokkal megbízott Antonescuval, majd bevonták a tárgyalásokba a román nemzeti bank elnökét is. A tanácskozásokon Románia háborúelőtti francia adósságainak rendezésén kívül szó van egy olyan francia kölcsön folyósításáról, amelynek segítségével a nagy külföldi kölcsön megkötéséig is meg lehetne kezdeni a lei stabilizálását.

A Bratianu-kormány sorsa ezeknek a tárgyalásoknak az eredményétől függ.

A bukaresti lapok biztosra veszik, hogy a tárgyalások végleges meghiusulása esetén a kormány lemond és a Cuvantul szerint

koncentrációs kormány fog alakulni Stirbey herceg elnöklésével,

amely a jelenlegi parlamenttel vinné keresztül a stabilizációt. Beavatott he-

lyen a leghatározottabban állítják, hogy a régenstanács el akarja kerülni a választásokat és a koncentrációs kormányval való megoldás mellett van. A liberálisok egyelőre cáfolják a kormány közeli visszalépéséről szóló híreket, annyit azonban elismernek, hogy Stirbey herceg rövidesen belép a kormányba, mint tárca nélküli miniszter és helyettesíteni fogja Bratianut, aki hosszabb szabadságra készül.

A nyomozó romániai gazdasági helyzet következtében mindinkább növekszik a fizetési képtelenségek száma. Hétfőn három nagy bukaresti cég jelentett fizetési képtelenséget. Az egyik az S. Emanuel negyven éve fennálló nagy butorkereskedés, amelynek passzívja 14 millió lei, a másik Mathias Hermann kézműárkereskedő 3 millió passzívával és mindkettőt tulszárnyalja Leon Avamovic textilnagykereskedő 37 millió lei passzívával. Az egyre szaporuló fizetési képtelenségek a súlyos gazdasági helyzettel és a detailkereskedők tömeges csődjével magyarázhatók.

A kormány optimisztikusan ítéli meg a helyzetet és már megkezdte a stabilizációs javaslatot, amely szerint

a bankjegyforgalmat husz milliárd-ról hetven milliárd leire emelik.

Ugyanekkor megállapították a parlament rendkívüli ülészaka összehívásának dátumát. Ezen az ülészokon fogják tárgyalni a stabilizációs javaslatot.

Az elenzék a stabilizációt élesen támadja. Jorga professzor, a nemzeti de-

mokrata párt elnöke egy nyilvános közlésben kijelentette, hogy a javaslat azt jelenti, hogy

Románia feladja gazdasági önállóságát,

a parasztpárt pedig a parlament összeülését egyidőben össze akarja hívni az ellenzék külön parlamentjét.

Radics István otthon

Ünnepelő tömegek a horvát parasztszervező háza előtt Beszélgetés dr. Pernar Ivánnal

Hercegovacska ulica 4/b. Az elegáns villasor egyik kis házában lakik Radics István, aki most tért haza Beogradból. A kis uccában autó autó hátán szorong, a lépcsőkön képviselők sietnek fel és le, olyan forgalom van itten, akár a szkupstinában, a kis ucca egy esztendő alatt se lát ennyi autót, mint ezekben a napokban. Egész Horvátország szeme erre a villára figyel most. Elsőnek dr. Bauer zagrebi érsek és Nydrady Dénes görögkatolikus püspök keresték fel a betegesen fekvő parasztszervezőt. De a kapu előtt tolonganak az egyszerű emberek tömegei is, akik aggódva érdeklődnek a házból jövőktől

— Hogy van a mi Stipicánk?

Radics ezeknek az érdeklődőknek örül a legjobban és megragadottan hallgatja az ablaka alatt felzúgó éljeneket.

— Živio Stipica!

Radics, aki a nap legnagyobb részét ágyon kívül tölti már, türelmetlenül várja azt az időt, amikor ismét megjelenhet az uccán a hívei között és a szónok emelvényen.

*

Dr. Pernar Iván, a merénylet másik sebesültje a Subnicska ulica 15. alatt lakik. Az újságíró, aki felkereste, felalásítva találta szobájában.

Arra a kérdésre, hogy hogy érzi magát, a képviselő ezt felelte:

Hála Istennek jól, ez volt az első éjszaka, amelyen jól aludtam, mégis csak más itthon mint a kórházban!

— Hogy hatott önre a zagrebi fogadtatás?

— Nem lepett meg, mert tudtuk hogy Zagreb fogadtatást készít elő. Hiába Zagreb az egyetlen... Beograd egy más világ...

Romániát ki akarják zárni a világdíák szövetségből

Hágában a román bizottság sajnálkozását fejezte ki a decemberi nagyváradi események miatt

Bukarestből jelentik: Még husvét előtt a romániai keresztény diákok egyesületét arról értesítette a franciaországi román diákszövetség, hogy a világszövetség augusztusban, Párisban tartandó konferenciáján a nagyváradi események miatt szoba fog kerülni Romániának a nemzetközi szövetségből való kizárása. Az utóbbi időben a külügyminisztérium is hasonló értesülést kapott s ezért felhívta Lorn Popescut, a romániai diák egyesület elnökét, hogy tegyen meg mindent a kizárási terv elejtésére. A diákság vezető körének az a véleménye, hogy föltétlenül a külügyminisztérium támogatására van az ügyben szükség. A hírek szerint a kizárási javaslatot Anglia

fogja megtenni s azt előreláthatólag több szövetség fogja támogatni.

Hágai jelentés szerint a Népszövetségi Ligák Uniójának kongresszusán határozatot fogadott el, amely a romániai zsidóság kisebbség ügyével foglalkozik és ez a határozat tudomásul veszi, hogy a népszövetségi ligák román csoportja kijelentette, hogy át van hatva Románia különböző népei közötti együttműködés érzésétől és mélyen sajnálja a múlt évi decemberi eseményeket. A határozat annak a reményének ad kifejezést, hogy a román kormány megfelelő intézkedésekkel megakadályozza hasonló események megismétlődését s elfojtja az antiszemita propagandát.

Felfegyverzett kacsák magukkal hurcolták egy szerbiai fűrésztelep igazgatóját

Szpalkovics Feriz, a hírhedt kacsákvezér legújabb büntetése

Beogradból jelentik: Fantasztikus regevénye illő rablókaland tartja izgalomban néhány nap óta a délszerbiai Kraljevo városka lakosságát. Szombaton hat felfegyverezett kacsák Szpalkovics Feriznek a hírhedt kacsák vezérnek a vezetésével behatolt a kraljevoi fűrésztelep igazgatói irodájába és a gyár egyik tisztviselőjét magukkal hurcolták a város melletti erdőben levő rejtékhelyükre, ahonnan a szerencsétlen embernek sikerült megmenekülnie.

Szombaton az esti órákban az Első Szerb Erdőkitermelő Részvénytársaság igazgatói irodájában három felfegyverzett ember jelent meg. Jovanovics Nikola és Papakocsu Leonid igazgatók, akik állandóan a telepen laktak és épen vacsoránál ültek. A fegyveres emberek láttára rémülten ugrottak fel helyeikről, a látogatók vezetője azonban a legudvariasabb hangon nyugtatta meg őket:

— Ne ijedjenek meg Uraim. Tessék csak nyugodtan tovább folytatni az étkezést.

— Mit akartok? — kérdezte ekkor Jovanovics igazgató.

— Maga a gazda? — fordult az egyik fegyveres Jovanovicshoz. Ha igen, akkor mindjárt gyorsabban elő a pénzzel!

Papakocsu erre kijelentette, hogy nem tartanak készpénzt otthon. A rablók erre más eszközökhöz folyamodtak. Felvont fegyverrel kényszerítették Papa-

kocsut, hogy egy levelet írjon, amelyben egyik ismerőst arra kéri fel, hogy Jovanovicsnak ötvétezer dinárt fizessen ki.

A levelet ezután átadták Jovanovicsnak azzal, hogy a pénzt egy meghatározott helyen adja át, Papakocsu pedig összekötözve magukkal hurcolták a város melletti erdőben levő tanyájukra és a szerencsétlen ember előtt kijelentették, hogy a pénzre egy hetet várnak, ha addig nem kapják meg akkor könnyörtelenül lelövik.

Papakocsu csak az erdőben tudta meg, hogy Szpalkovics Feriznek a hírhedt kacsákvezérnek a kezébe került. A rejtékhelyen csakhamar összegyűlekezett az egész banda, akik között Szpalkovics felesége is ott volt. A rablók az egyik sátorban vetettek ágyat a tiszul tartott tisztviselőnek, amelynek bejárata elé két felfegyverezett haramiát állítottak őrségül. A banda többi tagjai az erdőnek egy távolos részén tértek nyugovóra.

Papakocsu, aki az éjjelt álmatlanul töltötte, csakhamar észrevette, hogy őrelaludtak. Nesztelenül kilopódzott a sátorból és anélkül, hogy a két rabló észrevette volna, sikerült kilopódnia az erdőből és elmenekülnie. Egyenesen a csendőrségre ment, ahol részletes bejelentést tett izgalmas kalandjáról.

Vetélytársával is végezni akart a sztaribecseji rendőrorvezető

Hétfőn délután temették el a szerelmi tragédia áldozatait

Sztaribecsejről jelentik: A sztaribecseji szerelmi dráma ügyében a csendőrség befejezte a nyomozást, amelynek során érdekes részletek derültek ki. A csendőrség megállapította, hogy tulajdonképpen féltékenységgel volt az indító oka Medurics Pájó rendőrorvezető végzetes tettének. A meggyilkolt Magó Ilonának ugyanis egy sztaribecseji fiatalember is kitartóan udvarolt, amit Medurics rossz szemmel nézett és amikor a gyilkosságra készült, ezt a fiatalembert is meg akarta ölni. A vetélytárs csapdán a véletlennek köszönheti megmenekülését.

Hétfőn délelőtt néhány órával a tragédia előtt, megjelent a Zigurszki-féle vendéglőben Medurics vetélytársa, aki később az asszonnyal együtt bevonult a mellékszobába. Ez a körülmény keserítette el végkép a vendéglőben tartózkodó rendőrorvezetőt, aki mikor megtudta, hogy szerelmese mást részesít kegyelben, Pénzes Károly bérkocsist elküldte, hogy hozza el a lakásáról a revolvert. Pénzes gyanútlanul hozta el a fegyvert, mire Medurics nyomban bemélt a hálószobába. A fiatalember erre az ágy párnái közé bujt és így sikerült megmenekülnie Medurics elől, aki a szemelátára lötte le Magó Ilonát és végzett önmagával.

A csendőrség kihallgatta Magó Ilona cselédjét, Kiss Gizellát, aki elmondta, hogy vasárnap ő járt Meduricsnál gazdasszonya üzenetével. Ebben az üzenetben az állt, hogy Medurics ne járjon többé a Zigurszki-vendéglőbe, mert Magó Ilona nem akar többé tudni róla azért sem, mert kibékült a férjével és ismét összeköltöznék. Medurics ekkor azt üzenté vissza, hogy van három golyója az asszony számára és három maradt a maga részére is.

A nyomozás során találtak egy bucsulevelet is, amelyben Medurics elkeseredett hangon ír. A levélben arra kéri rokonait, hogy tessék el, mert nincs semmi pénze, amiből a temetés költségeit fedezni lehetne.

Az ügyészség utasítására hétfőn délelőtt Veljánovics Zlata bírósági jelenlétében dr. Lázics Emil és dr. Csoláko-

vics Gligorije orvosok felboncolták Magó Ilona holttestét. Megállapították, hogy a golyó a baloldalon hatolt be a fejbe és a kisagyvelőt teljesen szétrom-

csolta. Medurics holttestét nem boncolták fel. A tragédia áldozatait hétfőn délután temették el óriási részvét mellett.

Kettős gyilkosság tettes nélkül

A felelősségi bíróság is felmentette a kettős gyilkossággal vádolt alibunári földművest

Noviszadról jelentik: A noviszadi felelősségi bíróság a napokban tárgyalta a kettős gyilkossággal vádolt Rosuj Traján alibunári földműves bűnügyét. Az érdekes tárgyalást a gyilkosság színhelyén tartották meg. A vádirat szerint Alibunáron 1925 szeptember 27-ikén a község határában kettős gyilkosság történt. A kora reggeli órákban három lövés dördült el és valamivel utóbb az egyik tisztán holtan találták Almazsán Jócót és néhány száz méterrel távolabb Jovanov Makra feleségét, Ankát. A vizsgálat nem tudott világosságot deríteni a titokzatos kettős gyilkosságra, de a csendőrség gyanuja Rosuj Trajánra, egy harmincéves alibunári földművesre terelődött, aki a gyilkosság idején a közelben tartózkodott és akiről a község lakossága azt terjesztette, hogy a meggyilkolt Almazsán Jócónak viszonya volt Rosuj feleségével és így a feltevés szerint csak neki állhatott érdekében Almazsán Jócót megölni. Jovanov Ankának pedig viszont ezért kellett meghalnia, mert szemtanúja volt a gyilkosságnak.

A pancsevői kerületi törvényszék múlt évi augusztus 13-ikán tartotta meg ebben a bonyolult bűnügyben a főtárgyalást, de a tanúk légióinak kihallgatása ellenére, nem lehetett a vádlott bűnössége mellett határozott bizonyítékokat találni és a vádlottat ennek alapján felmentették. Az államügyész megnyugodott, ellenben Almazsán Csicsó, a meggyilkolt apja, mint főmagánvádló, átvette a magánvádat és megfélebbizte az ítéletet, amely a noviszadi felelősségi bíróság elé került. Az ez évi február 17-ikén megtartott főtárgyaláson a felelősségi bíróság a bizonyítás kiegészítését és a helyszínen megtartandó tárgyalást rendelte el.

Ebben az ügyben a noviszadi felelősségi bíróság Marics Rafó tanácsa, amelyben Trajanovics Bozsád és Prudán

Iván felelősségi bírák szerepeltek, mint szavazóbírák, július 6-ikán és 7-ikén kiszállt Alibunárra és a község háza nagytérképében tartotta meg a felelősségi főtárgyalást. A közzéadott dr. Milasinovics pancsevői ügyész képviselte, míg a védelmet dr. Hadzsi Koszta noviszadi ügyvéd látta el. A tárgyalás iránt óriási érdeklődés volt és a terem zsúfolásig megtelt érdeklődőkkel.

Marics Rafó elnök a tárgyalás megnyitása után ismertette a bűnper előzményeit és a gyilkosság lefolyását. Ezután a bíróság kihallgatta Rosuj Traján vádlottat, aki újból kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. Almazsán Jócóval jó viszonyban élt, tehát oka sem volt őt elpusztítani.

A vádlott rövid kihallgatása után a bíróság a vádhatóság és védelem képviselőivel kiszállt a gyilkosság színhelyére. A gyilkosság az alibunári vasúti állomástól mintegy 150—160 méterre, egy szakadék közelében történt és a holttestet is a szakadékban találták meg. A tettes a gyilkosság elkövetése után zöld galyakkal betakarta a holttestet. Nagyon fontos ténykörülmény volt annak megállapítása, hogy a vádlott milyen irányból jött a vasúti állomásra, vajjon a szakadék irányából, ahol a holttestet találták, vagy az ellenkező irányból, melyet a vádlott, mint utirányát megjelölt. A helyszínen a bíróság kihallgatta az egyetlen élő tanút, aki látta a vádlottat, abból az irányból közeledni, ahol a bűncselekmény történt. Ez a tanú Kádár Miklós földműves, aki azt vallotta, hogy a kritikus reggelen hét óra tájban látta a vádlottat, aki harminc méterre volt tőle, a vasúti állomás felé jönni. A vádlott izgatott és sápadt volt. Határozottan hallotta, amikor a vádlott magában beszélve ezeket mondotta:

— Vége van... vége van...
Ez a vallomás nagyon fontosnak lát-

szott, de Kádár Miklós dr. Hadzsi Koszta védő keresztkérdései alatt összezavarodott és beismerte, hogy előzőleg összezördült Rosujjal. A védelem emiatt elnevezte a tanu megesketését. A bíróság a megesketését felfüggesztette.

A délután kihallgatott tanuk egyrésze a vádlott mellett, a másik része a vádlott ellen vallottak. Az ügyet komplikálta az a körülmény, hogy ugyanakkor és ugyanabból az irányból látták Jovanov Pavlet is közeledni, aki a bűnper folyamathatóság szintén letartóztatásban volt, mert a gyanu őre is hárult, hogy a gyilkosságot ő követte el. Jovanov Pavle a felelősségi főtárgyalás előtt mintegy tíz nappal meghalt és két tanu igazolta, hogy Jovanov halála előtt előtűnik azt vallotta, hogy ő lötte le Almazsánt.

Három fontos gyanuokon alapult az egész vád, az első, hogy a faluban általában azt beszélték, hogy Almazsánnak viszonya volt a vádlott feleségével. A második gyanuok az volt, hogy a vádlott ingén véres foltokat találtak, amelyről a beogradi kémiai államás azt a véleményt adta le, hogy az emberi vértől származik. A harmadik gyanuok, hogy a meggyilkolt tettestében egy revolvergolyót találtak, mely pontosan bele illett a vádlott revolverébe.

A kihallgatott tanuk Almazsán szerelmi viszonyáról semmi bizonyosat nem tudtak. A második gyanuokra vonatkozólag Lihavovszki Antal mérsáros megerősítette a vádlott első védekezését, hogy Rosuj a gyilkosság előtti napon nála húst vásárolt és az még egészen véres volt. A húst a vádlott kötényébe tette és innen származhatott a vérfolt. A harmadik gyanuokra vonatkozólag a vádlott bebizonyította, hogy revolverét egy nappal a gyilkosság előtt javítás végett egy puskaműveshez vitte és ugyanakkor ott hagyta a töltényeket is.

A meg nem jelent tanuk vallomásának felolvasása után dr. Milasinovics pancsevői ügyész tartotta meg vádbeszédét és a vádlottat előre megfontolt gyilkosságban kéri bűnösnek kimondani és a vádlottra halálos ítéletet kér.

Dr. Hadzsi Koszta mondotta el azután többórás nagyhatású és jogi érvek tömegével alátámasztott vádbeszédét és felmentést kért, mivel a vád nincs bebizonyítva.

A felelősségi bíróság hosszú tanácskozás után jóváhagyta az elsőfokú bíróság felmentő ítéletét.

Az ellopott pénztárca

Írta: Hesslein József

1.

Zádor Kálmán nagyot nyújtózott és kinyitotta szemét. Felébredt. Zavartan nézett körül az idegen szobában és azon kezdett tűnődni, hogy hol van. Csakhamar meglepetten állapította meg, hogy a saját szállodai szobájában, a saját ágyán fekszik. Lassan kezdett derengeni a fejében a viharos éjszaka emléke, a Zöld korszok mulató, a női zenekar, a nagy duhaj ivások és a vidám kompánia. Csak arra nem tudott visszaemlékezni, hogy került haza, hogyan vetkőzött le és hogy jutott az ágyába.

Csak most vette észre, hogy szörnyen fáj a feje. Fel akart kelni, de lábait felmondták a szolgálatot. Kedvetlen volt és ideges.

— Nohát, ez már utálatos. — Elég volt, még ma elutazom.

Nagy erőfeszítéssel felkelt, megmosdott, felöltözött. Csomagolt. Egyszer csak a belső zsebében keresgélt és rémülten felkiáltott:

— Szent Isten! Nincs meg a pénztárcám!

2.

Még egyszer alaposan átkutatva a zsebeit, azután az ágy alá nézett, az asztal alatt, a padlón, éjjeli szekrényben, mindenütt kereste. Hiába. A tárcá nincs sehoh, a tárcá eltűnt.

— A Zöld korszokban még fizettem belőle hatszáz dinárt. Akkor tehát még meg volt. Azóta nem voltunk sehoh, egyenesen hazajöttünk. Csak a Zöld korszokban tűnhetett el. Ellopták. Látták, hogy részeg vagyok, visszaétek... Az a kis barna, hogy is hívják, Micike, az nagyon nézte a tárcám belsejét. Mikor visszatettem, hirtelen erősen megölelt... Aztán hamarosan eltűnt és nem jött vissza többé... Biztosan ő lopta el...

3.

Csöngetett. Bejött a szobalány. — Kérem a direktor urat!

Bejött az igazgató.

— Direktor ur! Az éjjel a Zöld korszokban ellopták a pénztárcámat. Egy kis barna tamburáslány, valami Micike ílt mellettem, valószínűleg az lopta el. Legyen szives tapintatosan, de energikusan intézkedni, hogy visszakapjam.

— Mennyi volt benne? — kérdezte a megdöbbsent maitre d' hotel.

Zádor csak most gondolt arra, hogy mekkora veszteség érte.

— Lehetett ugy tizezer dinár. Az a kellemetlen, hogy ez volt az összes pénzem.

A direktor határozott hangon felelt: — Méltóztassék teljesen nyugodt lenni uram. A pénz meg lesz.

Mélyen meghajolt, ahogyan csak egy szállodai igazgató tud meghajolni és eltávozott.

4.

Zádor tehetetlenül állt és gondolkozott. Mit csináljon addig, amíg a pénze megkerül. Pénze nem volt, a feje retentően fáj, mit tehet egyebet, elhatározta, hogy lefekszik. Az ágyban maradt addig, amíg a direktor visszajön a pénzzel. Abban egy pillanatig sem kételkedett, hogy a pénze meg lesz. Erre nézve a direktor teljesen megnyugtatta. Levetkőzött hát és visszafeküdt az ágyába. Csöngetett, behozatta a reggelit és a reggeli lapokat. Az ágyban megreggelizett, azután átnézte a lapokat. Elálmosodott.

— Amint a pénzem megkapom, azonnal elutazom — gondolta és miközben az utiterven gondolkodott, elaludt.

5.

A maitre d' hotel elhívta a fürdő legügyesebb detektívjét.

— Zádor ur pénztárcáját az éjszaka ellopták a Zöld korszokban — mondotta neki. — Egy Miciké nevű tamburáslány a tolvaj. Kérem igyekezzék a pénzt visszaszerezni, de a legnagyobb diszkréciónal. Fő, hogy senkise tudjon meg semmit az esetről. Szállodánk és az egész fürdő hírnevének sokat ártana. A detektív diszkréten mosolygott.

— Egy órán belül minden rendben lesz, direktor ur. Ennél könnyebb feladatot már el sem lehet képezni. Hízen a tettes ismeretes. Csak el kell venni tőle.

A detektív már indult kifelé. A direktor még utánaszólt:

— A fő a diszkréción.

6.

A detektív leült a Zöldkorszok egyik magános asztalához és egy pohár konyakot rendelt. A kávé barátságosan üdvözölte a detektívet, aki viszont előzékenyen invitálta a kávést, hogy üljön le asztalához. A kávé leült és a detektív nevető arccal, mintha egy jó viccet mesélne el, halkan szól a kávésnak.

— Van itt maguknál egy tamburáslány, akit Micikének hívnak?

— Csak volt — felelte a kávé. — ma reggel elutazott. Hirtelen kilépett, azt mondta, sürgőnyt kapott, beteg a nagynénie.

A tapintatos detektív arcán megfagyott a mosoly.

— Hogyan?... Mikor?... Hová?...

— Félórával ezelőtt ment el. Azt mondta Zagrebba utazik. Talán még az állomáson lesz.

A diszkrét detektív úgy rohant el, mint a szélvész.

7.

Micike éppen beszállni készült, mikor valaki a vállára tette a kezét.

— A törvény nevében.

Micike elsápadt, remegett:

— De uram, a nagynénim meghal, engedjen utazni.

— Előbb add vissza a pénztárcát.

— Miféle pénztárcát? Nem tudok semmiről. Motozom meg gyorsan, aztán engedjen.

A vonat félóráig állt az állomáson. A detektív bevezette Miciké a garderoomba és alaposan megmotozta, de a pénztárcá nem került elő. Ellenben volt a lány-nak háromezerhatszáz dinárja.

Mégegyszer átkutatva, de több pénz nem volt nála.

— A többi hova tetted?

A lány hiába erőlködött. A detektív

nem hitt neki. A vonat sipolt, a lány, mint egy örült, kirohant, egyenesen be a vonatba, amely a következő pillanatban megindult. A detektív kezében a három-ezerhatszáz dinárral, némán maradt az elrobogó vonat után...

8.

— Direktor ur — referált a detektív — háromezerhatszáz dinár megkerült, a többinek nyoma veszett.

A direktor megköszönte a detektív fáradozásait és átvette a pénzt, amelyet a detektív távozása után kiegészített a szálló pénztárából tizezer dinárral.

— Uram — mondotta Zádornak — a pénz megkerült, de a tárcá eltűnt. A lány természetesen megemléksített, mint veszedelmes bűnlejt.

Zádor köszönettel átvette a pénzt, kifizette számláját és busás borralókat osztogatott. Mindezt még az ágyból intézte el, azután felkelt, öltözködni kezdett, hogy elutazzék.

9.

Ekkor kopogtak az ajtaján.

— Szabad!

Bordás Karsai lépett be.

— Szervusz öreg lump — kiáltotta — kialudtad végre magadat.

— Ki — felelte Zádor — csak azt nem tudom, hogy kerültem haza.

— No majd én megmondom — kacagott Karsai — hát én hoztalak haza, én vetkőztettelek le, én tettelek az ágyba. A pénztárcádát a párnád alá tettem, ne-hogy kilopják, mert az ajtódat nyitva kellett hagynom.

10.

Zádor izgatottan rohant az ágyhoz. Remegő kézzel emelte fel a párnákat: a tárcá ott feküdt érintetlen...

Zádor egy pillanatig nézett maga elé. Aztán egy határozott mozdulattal fel-emelte a tárcát és belsőzsebébe rejtette.

Aztán gyorsan elutazott...

Csak a vonaton nyitotta ki a tárcáját. Akkor jutott észébe, hogy nem is volt benne tizezer dinár, hanem csak hat-ezer.

Jogerősen felmentették a zsarolás és család vádjá alól Magarasevics Milán volt szubotícai törvényszéki elnököt

A noviszádi törvényszék most tárgyalta Magarasevics és Vukics Ferenc volt szubotícai rendőrkapitány nyolc év előtti ügyét — B zonyítóka hiányában mentették fel mindkét vádlottat

Noviszadról jelentik: A noviszádi kerületi törvényszék kedden tárgyalta Magarasevics Milán volt szubotícai vezetőügyész, későbbi törvényszéki elnök és Vukics Ferenc szubotícai volt rendőrkapitány, jelenlegi városi főjegyző már-már feledésbe menő ügyét. Magarasevics és Vukics ellen ugyanis 1920-ban dr. Szekulics Milán volt nemzetgyűlési képviselő, dr. Milics Ivó egyetemi tanárnak hírlapi vádjai alapján, feltűnést keltő parlamenti beszédet mondott. A noviszádi ügyészség a Marics Rafo felebbviteli tanácselnök által lefolytatott vizsgálat után husz pontból álló vádiratot adott ki. A vádirat ellen Magarasevics felfolyamodást adott be, a noviszádi törvényszék vádtanácsa helyezett a felfolyamodásnak és a vádiratot azzal az indoklással utasította el, hogy a vádak egy része elévült, a többit pedig nem támasztja alá elegendő bizonyíték. A noviszádi ügyészség felebbezése folytán a felebbviteli bíróság vádtanácsa vád alá helyezte mind a két vádlottat, akiket az ügyészség csalással, illetve zsarolással vádolt. Így került az ügy kedden törvényszéki főtárgyalásra, amely iránt különösen jogász-körökben, nagy érdeklődés nyilvánult meg. A tárgyaló terem színültig megtelt érdeklődő közönséggel.

A törvényszéki tanács elnöke dr. Belajdzsics Vladimír törvényszéki elnök volt, szavazóbírák Jekics Nikola és Levakovics Matija törvényszéki bírák, a közzvád képviselője Pavlovics Branislav, a vádlott Magarasevics védője dr. Matics Milán, a másodrendű vádlott védője pedig dr. Jocić Milorád voltak.

A vádirat

Dr. Belajdzsics Vladimír törvényszéki elnök délelőtt fél tíz órakor nyitotta meg a tárgyalást, ismertette a vádiratot, amely szerint Magarasevics Milán, mint szubotícai államügyész 1920. decemberében utasította a szubotícai rendőrséget, hogy tartóztassa le Selinger Antal bácsi kereskedőt, akit Hajós Lajos kárára elkövetett csalással vádoltak, noha a ketlejük között levő per tisztán polgári természetű volt. Amikor Selinger ezt ügyben letartóztatták, a vádirat szerint Magarasevics elment a rendőrségre és maga elé vezettette Selinger, akit megfenyegetett, hogy mindaddig letartóztatásban marad, míg ki nem egyenlíti Hajóssal szemben fennálló tartozását, ellenesetben egész vagyonát szekvesztrálni fogja. Vukics hasonlóképpen megfenyegette a letartóztatott Selinger, aki így kényszerhelyzetben volt és kénytelen volt Hajóssal kétszázharmincöt ezer koronát kifizetni.

A vádirat szerint dr. Magarasevics czenkivül 1921. szeptemberben közölte Pulanics Milóval, hogy Losonci Lajos Govedics Szilvákó kárára csalást követett el és hogy Magarasevics hajlandó Losoncit letartóztatni, ha Govedics ezért Magarasevicsnek huszonnyolcezer koronát ad. A követelést Govedics Pulanics révén teljesítette is. A vádirat szerint czenkivül Magarasevics 1921. februárjában Ingusz Sándortól átvett egy értékes bélyeggyűjteményt és azt a tulajdonos többszöri felszólítása ellenére sem szolgáltatta vissza.

A vizsgálat folyamán Magarasevics Milán beismerte, hogy a Selinger ügyben a kritikus napon Vukics Ferenc rendőrkapitány szobájában tartózkodott, ahova magánügyben ment el. Ugyanakkor a rendőrkapitány hivatalában tartózkodott a letartóztatott Selinger is és ott voltak a károsult Hajós Lajos ügyvédjei is, akik Selingerrel akkor egyezkedési tárgyalásokat folytattak. Dr. Rubi Gyula ügyvéd, a letartóztatott Selinger védője megkérdezte Magarasevicset, hogy megszünteti-e védené ellen az eljárást, abban az esetben, ha kiegyeznek, mire Magarasevics kijelentette, hogy ez esetben az eljárást megszünteti. A második és harmadik büncselekményben való minden részvételét tagadta a vádlott.

Magarasevics Milán vallomása

Dr. Belajdzsics Vladimír elnök a vádirat ismertetése után maga elé szólította Magarasevics Milánt, aki a következőket mondotta:

— Nem emlékszem tisztán a napra, de határozottan tudom, hogy 1920. végén volt, amikor Hajós bűnvádi feljelentést tett Selinger Antal bácsi lakos ellen család miatt. A feljelentés szerint Selinger tartozása 235.000 koronát tett ki. Én azonnal a feljelentés megtétele után telefonon utasítottam a bácsi csendőrséget, hogy hallgassa ki Selinger, de a csendőrség azt felelte, hogy Selinger ismeretlen helyen tartózkodik, mire, nehogy Selinger megszökhessen, utasítottam a szubotícai rendőrséget, hogy kutassa fel Selinger és tartóztassa le. Pár nappal utóbb arról értesített a szubotícai rendőrség, hogy Selinger letartóztatta és egyben engedélyt kért, hogy még néhány napig a rendőrségen tartassa, mert kilátás van rá, hogy Selinger Hajóssal kiegyezik. Pár nap mulatán magánügyben Vukics Ferenc rendőrkapitányhoz mentem, akinek hivatalos szobájában épen akkor folyt az egyezkedési tárgyalások Selinger és Hajós ügyvédjei között. Én nem avatkoztam ezekben a beszélgetésekbe, leültem egy asztalhoz és egy magánlevelet írtam. Később Vukics közölte velem, hogy a felek kiegyeztek és további utasítást kért. Azt feleltem, hogy tegye át az ügyet az ügyészséghez és majd áttanulmányozom, azután intézkedem.

Az elnök: Ismerte ön azelőttől is Hajóssal?

A vádlott: Nem emlékszem, hogy ismertem volna, csak később állottam vele üzleti összeköttetésben.

Az elnök: Milyen üzleti összeköttetésben állhatott ön Hajóssal?

Magarasevics öröksége

A vádlott: 1922 februárjában apám után százezer korona örökséget kaptam, amely összeget az Opsta Privredna Bankában helyeztem el. Rövid idővel azután kivettem onnan a pénzt, hogy a városi Takarékpénztárban helyezzem el. Amikor a pénzt kivettem a bankból, betértem egy kávéházba, ahol meg akartam kávézni, akkor odajött az asztalhoz Hajós Lajos és hosszabb beszélgetésbe elegyedünk. Amikor ki akartam fizetni a kávémat, Hajós meglátta, hogy nálam sok pénz van és azt kérdezte, hogy miért hordok annyi pénzt magammal, mire kijelentettem, hogy azt a bankból kivettem és a városi takarékbán akarom elhelyezni. Hajós ekkor közölte velem, hogy pénzre van szüksége és azt kitűnően kamatoztatná. Hosszabb gondolkodás után, pár hét múlva át is adtam neki a pénzt, de Hajós vállalata csődbe jutott és elvesztett a pénzem.

Az elnök: Mi lett Selingerrel?

A vádlott: Az iratok áttanulmányozása után szabadlábra helyeztem.

Ezután az elnök Magarasevicset a Govedics-ügyre vonatkozólag hallgatta ki. A vádlott elmondotta, hogy 1921 szeptemberében felkereste Pulanics Milóval, aki újságírónak mutatkozott be, de akortájt kereskedelemmel foglalkozott és közölte vele, hogy Szubotícaán akar letelepedni és ajánlólevelet kért a vádlottól egyes cégekhez. Később Pulanics többször megfordult Magarasevicsnél és egy alkalommal bemutatta Govedics Szilvákó kereskedőt is, aki elmondotta, hogy gabonakereskedő. Néhány nappal később Govedics megjelent Magarasevicsnél, akinek egy tőzsdei közelet mutatott be és elpanaszolta, hogy Losonci Lajos nevű kereskedő husz vagy harminc vagon kukoricával megkárosította. Később bejött hozzá Pulanics is és ekkor mindketten arra kérték, hogy Losonci ellen indítson eljárást család miatt és tartóztassa le. Magarasevics kijelentette, hogy a tőzsdei közelet és a levelezés áttanulmányozása után fog a kérelem ügyében dönteni. Pár nappal később újból felkeresték Magarasevicset, aki közölte velük, hogy áttanulmányozta az iratokat, de semmi büncselekményt nem látott fennforogni és hogy legfeljebb polgári perrel lehet szó. Határozottan tagadja, hogy Govedicsről 28.000 koronát kapott volna.

Az elvesztett bélyegalbum

A harmadik vádpontra vonatkozólag Magarasevics elmondta, hogy mint szubotícai bélyeggyűjtő, gyakran vásárolt Ingustól bélyegket és ilyen esetekben

Ingus mindig több albumot küldött lakására, amelyekből választott és amit nem vett meg, visszaküldötte, hogy a kérdéses album mikép tűnt el, nem tudja, de tudomása szerint azt nem tartotta magánál.

Az elnök: Hogyan lett ön a törvényszék elnöke?

A vádlott: 1922 nyarán felkeresett Manojlovics Joca akkori nemzetgyűlési képviselő és megkérdezett, hogy vállalnám-e a törvényszéki elnöki állást. Eleinte nem akartam elfogadni, de később a radikális klub határozatára mégis elfogaltam hivatalomat. Mielőtt megkaptam a kinevezést, megindult ellenem a kajsza, melynek folytán én most a vádlottak padjára kerültem. Különösen a Pribicscevic-nártiak voltak ellenem és ők az okai annak, hogy ez a per most eddig eljutott.

A rendőrség az ügyészség utasítására járt el

Az elnök ezután Vukics Ferenc másodrendű vádlottat hallgatta ki, aki elmondotta, hogy az ügyészségtől kapott írásbeli utasítás következtében eszközölte Selinger letartóztatását. Selinger arra kérte, hogy huszonöt órai haladékot kapjon, amely idő alatt megszerzi Hajós kielégítéséhez szükséges összeget. Másnap megjelent Vukicsnál Selinger és kijelentette, hogy nem tudta a szükséges összeget előteremteni és további huszonöt órai haladékot kért, de Vukics, hivatkozással az ügyészség rendeletére, nem teljesítette a kérést, hanem lezárta.

Az elnök: Adott ön Selinger letartóztatása előtt utasítást a kulesárnak, hogy Selingerrel hova csukják be?

— Nem.

— Mikor hallgatta ki Selinger?

— Nem emlékszem, mert abban az időben nagyon túl voltam munkával terhelve. Selinger kívánságára behívtattam a károsultat. Másnap megjelent dr. Singer kíséretében Hajós és ugyanakkor ott volt dr. Rubi, Selinger védője is. Mialatt ők Selingerrel tárgyaltak, bejött hozzám Magarasevics, aki egy magánügyben keresett fel engem. Magarasevics ugyanakkor érdeklődött nálam, miképen áll Selinger ügye? Mire azt feleltem, hogy valószínűleg egyezség jön létre. Valamivel utóbb közölte velem dr. Singer, hogy a felek tényleg ki is egyeztek, mire megkérdeztem Magarasevicset, hogy az

egyezség létrejötte után mitévő legyek? Magarasevics azt mondotta, helyezzem Selinger szabadlábra és az ügy iratait küldjem át az ügyészségnek.

Az elnök: Mondotta Ön Selingernek, hogy addig tartja fogva, míg Hajósnak meg nem fizeti tartozását.

A vádlott: Nem.

— Igaz-e, hogy ön azt mondotta Selingernek, hogy »itt fog megdögleni«, ha nem fizet.

— Ezt én sohasem mondtam.

— Amikor Selinger és Hajós egyezkedtek, közbeszólt-e Magarasevics?

— Tudommal nem.

Ezzel a két vádlott kihallgatása befejeződött és a tanúk kihallgatására került sor.

Dr. Rubi Gyula ügyvéd tanu elmondotta, hogy egy napon megjelent nála Selinger és közölte, hogy a szubotícai rendőrség letartóztatta, de 24 órai haladékot adott az ügy bíróságokivüli rendezésére. Selinger a védelem elvállalására kérte fel. A tanu azonnal tisztában volt azzal, hogy ebben az esetben tisztán polgári perrel lehet csak szó és esodálkozott, hogy ebből kifolyólag letartóztatták. Elment Vukics kapitányhoz, ahol akkor már Hajós várakozott és kijelentette, hogy bizonyos összeg ellenében hajlandó a feljelentést visszavonni. Rubi erre azt tanácsolta védenének, hogy ne fizessen egyetlen parát sem, hanem Hajós indítson ellene polgári pert. Vukics ekkor Selinger letartóztatta. Néhány nap múlva védené utasítására elment az Opsta Privredna Bankába és kivett onnan kétszázhatvanöt ezer koronát, amelyet fele utasítására átadott Hajósnak, aki erre visszavonta feljelentését.

Az elnök: Az egyezkedés alatt jelen volt-e Magarasevics?

A tanu: Igen, egy asztalnál írt valamit.

Több jelentéktelen tanu után Govedics Szilvákó hallgatták ki. Govedics, aki annak idején Losonc ellen tett feljelentést, kijelentette, hogy Magarasevics sem közvetve, sem közvetlenül nem kért és nem is kapott tőle pénzt.

Pavlovics Branislav ügyész indítványozta, hogy a főárgyalást halasszák el és a meg nem jelent tanukat vezessék elő. Matics Milán dr. védő ellenzte az indítványt és javasolta, hogy a meg nem jelent tanuknak a vízsealóbiró előtt tett vallomását olvassák fel.

A bíróság a védő indítványának adott helyt, majd Jocić Milorádnak, Vukics Ferenc védőjének indítványára kihallgatta Krsztics Tihomir szubotícai rendőrbiztos és Vidakovic Nikola rendőrt, akik kijelentették, hogy az akkori főkapitány rendeletére zárták pincébe Selinger.

Felmentő ítélet

A bizonyítási eljárás ezután végetért és a bíróság rövid tanácskozás után mindkét vádlottat felmentette, mert bizonyosságuk mellett nem merült fel semmi bizonyíték. Az ítéletben a felek megnyugodtak és így az jogerőssé vált.

Visszaélések miatt letartóztatták a pancsevói városi közzgyámot

Radulovics Labud kamatra adta ki a jogtalanul felvett pénzelet

Pancsevőről jelentik: Kedden délben nagy feltűnést keltő letartóztatás történt Pancsevón.

Iszajlovics Vászsa polgármester utasítására a pancsevói rendőrség hivatai visszaélések miatt letartóztatta Radulovics Labud városi közzgyámot, akit hétfőn egy feljelentéssel kapcsolatban már felfüggesztették állásától.

A letartóztatásra Zenk testvérek pancsevói lakosok feljelentése adott okot, akik hétfőn megjelentek Iszajlovics polgármesternél és előadták, hogy nemrégiben meg akarták vásárolni a pancsevói »Nap« vendéglőt, a hozzátartozó épületekkel együtt. Az eladó képviselőivel meg is egyeztek 280.000 dinár vételárban, mivel azonban a tulajdonosok kiskorúak voltak, a szerződés jogérvényességéhez az árvaszék jóváhagyására volt szükség.

Zenkék a szerződéssel felmentek Radulovics Labud városi közzgyámhoz, aki átvette tőlük a jóváhagyási kérvényt és

bár ehhez joga nem volt, ötven-ezer dinárt is felvett tőlük.

Az árvaszék azonban az üzletet nem hagyta jóvá, mert a vételárat alacsony-nak tartotta. A döntés után Zenkék követeleék a közzgyámtól, hogy fizesse visz-

szá az átadott 50.000 dinárt.

Radulovics kijelentette, hogy a pénzt nem tudja visszaadni, ehelyett egy utalványt adott Zenknek a városi pénztárhoz az összegről.

A városi pénztár a pénzt természetesen nem fizette ki, mire Zenkék Iszajlovics polgármesterhez fordultak és előadták neki az esetet. A polgármester, amikor tudomást szerzett a történetekről,

nyomban magához kérette Radulovics Labudot, aki bevallotta, hogy az összeget Zenkéktől átvette, de azt rögtön kamatra adta ki és csak aratás után kaphatja vissza a tőkét.

Iszajlovics Vászsa polgármester azonnal felfüggesztette állásától a közzgyámot. Mikor a felfüggesztésnek híre ment, egymásután jelentkeztek a polgármester előtt olyan emberek, akiket Radulovics hasonló módon károsított meg.

Kedden délig ilyenformán kiderült, hogy a közzgyám több esetben mintegy 150.000 dinárt vett fel hasonló módon.

Iszajlovics Vászsa polgármester kedden délben utasította a rendőrséget, hogy tartóztassák le Radulovicsot. A letartóztatás kedden délben megtörtént. A rendőrség a nagy feltűnést keltő ügyben tovább folytatja a nyomozást.

Levegőbe repült egy ház Budapesten

A felrobbant ház négy lakója meghalt, három súlyosan megsebesült

Budapestről jelentik: Borzalmas robbanás történt keddi délután Budapest gyárvarosában, az Angyalföldön, a Gómb-utca 61. számú házban. Az eddigi megállapítások szerint a ház pincéjében két munkás kénsavval borsot tisztított a zsizsiktól.

A kénsav felrobbant és a magas földszintes ház a benne tartózkodókkal a levegőbe repült.

Nem lehetetlen azonban — ezt a későbbi vizsgálat fogja kideríteni — hogy a robbanást a pincében elhuzódó régi gázcsövekből kiszivárgó gáz meggyulladás idézte elő.

A robbanás olyan erejű volt, hogy a szomszédos gyárak és házak ablakai is összetörték. Az utcán tartózkodók óriási légnomást éreztek s a következő pillanatban

irtózatossá robajjal retentő porfelhőt kavart fel, beomlott a ház, amely Stahl Rezső fuvaros tulajdona.

A robbanás pillanatában a kétszobás lakásban tartózkodott Stahlné Edith nevezű tizenhatéves lányával, Egyedi Róza cselédleány és Kaszás István harminnégyéves kereskedő, aki látogatásban volt, lenn a pincében pedig a két munkás dolgozott.

A robbanás maga alá temette mind a hat embert

és Badeib István háziszolgát is, aki Stahléknál volt alkalmazva s a robbanás után a dűledező házba akart bemanálni, hogy segítsen. Badeib a pincéből felszivárgó gáztól gázmérgezést kapott s a leomló fal eltemette.

Mire a mentők s a tűzoltók megérkeztek, a rossz épület már romhalmazz volt. Csákkányal estek a romoknak és megfeszített munka után tudták felszínre hozni az áldozatokat. Elsőnek Badeib találták meg súlyos sebekkel, majd Egyedi Rózát, aztán Stahl Editet, akiket súlyos sebükkel kórházba szállítottak.

Hosszabb idő múlva került elő Stahlné holtteste borzalmasan összezúzva.

A szerencsétlen asszony fejét egy gerenda teljesen kettészakította.

A másik áldozat Takács István kereskedő, kit szintén holtan húztak ki a romok alól.

Nagy munkát okozott a két munkás felszínre hozása, mert a körülbelül másfél vagon bors, amellyel dolgoztak, maga alá temette őket. Mire hozzájuk férhettek, ezek is meghaltak, úgyhogy a katasztrófának négy halálos áldozata van.

A legszigorúbb vizsgálat indult meg a katasztrófa okának megállapítására.

A borbélynak saját beretválkozásáért is forgalmi adót kell fizetni Magyarországon

Fábián Béla újabb megdöbbentő adatokat terjesztett a magyar képviselőház elé az adóbehajtásokról

Budapestről jelentik: A képviselőház keddi ülésén a beruházásról szóló törvényjavaslat vitája során felszólalt Fábián Béla demokrata képviselő és kitérve az ország gazdasági helyzetére, rámutatott arra, hogy ebben az évben 60%-al emelkedett a fizetésképtelenségek száma. Ismertette az ipar és kereskedelem súlyos helyzetét és az adóbehajtások módját kritizálva elmondotta, hogy bár a törvény tiltja, hogy az iparostól szerszámát elvegyék, adóhátralék fejében mégis lefoglalják az iparosok legszükségesebb berendezési tárgyait és kenyérkereső szerszámait is.

A képviselőház osztatlan felháborodása mellett ismertette ezután Fábián Béla a forgalmi adóellenőrök tulkapasainak egyes eseteit. Elmondotta, hogy Bodrogkeresztúron egy iparos befizette forgalmi adóját, de a végrehajtó elszakította a pénzt és bár felmutatta a nyugtát, mégis újra követelték az őszinget és végrehajtást vezettek ellene. Podrogkeresztúri fuvarozóktól és kisgazdáktól elvették a lovat és a tehenet. 1920-ig fokozatos pénzbírsággal sújtotta a bodrogkeresztúri forgalmi ellenőr a borbélymestert, mert saját beretválkozása után nem róta le a forgalmi adót. Egerben egy pék, aki évente ötszáz pengőt fizet pontosan, felszólítást kapott, hogy két pengő ötven fillér adótartozását fizesse be. A pékmester csekk útján

be is fizette tartozását, két nappal később mégis megjelent a végrehajtó és árverezni akart. Amikor a pék csekkel igazolta, hogy befizette hátralékát, a végrehajtó megállapította, hogy tíz fillér tartozása van, mivel 250 pengőnek a végrehajtási illetéke tíz fillér. A pék ki akarta fizetni a tíz fillért, de a végrehajtó nem fogadta el, hanem foglalni akart. A pék felrohant lakására és magára zárta az ajtót, mire az adóvégrehajtó csendőri karhatalommal törtette fel a lakást.

— Nem fegyelmet — mondotta Fábián Béla — hanem fegyházat érdemelnek azok a tisztviselők, akik jogtalanul és alaptalanul zsarolják és kluzsorazák a kisembereket. Évek óta hallani ezeket a panaszokat, de nincs segítség, mert egy harcias adminisztráció működik, amely érdekelve van a bíróságoknál, amelyekből jutalékot kap. Egy forgalmi adóellenőr a legnagyobb ur a faluban, holott nincs is meg a szakértelme, amit ez a fontos állás megkövetel, mert hiszen a forgalmi adóellenőrök között nyugalmazott tábornokok, helyettes államtitkárok, ezredesek, volt városi tanácsosok és államvasuti főfelügyelők vannak.

Végül hangsúlyozta Fábián Béla, hogy amíg ilyen a helyzet, addig nem szabad beruházásokra nagyobb összegeket fordítani és ezért nem fogadja el a javaslatot.

Kitűnő eredménnyel végezték a lenyzótanfolyamot a magyar és német hallgatók

Konyovics Nikola igazgató nyilatkozata

Szomborból jelentik: A szombori köznevelési iskola első tanfolyamán a vizsgálatok szombaton fejeződtek be, mégpedig kitűnő eredménnyel. Száznyolc jelentkező közül kilencvenhat sikeresen vizsgázott, kettő visszalépett, hatot pótvizsgára és négyet a tanfolyam megismétlésére utasítottak. A vizsgát négyen kiemeltéssel tették le és pedig Jakobovics Áron, Lepolev Péter, Dimitrijevic Veljko és Medakovic Jován. Ezenkívül még hat hallgató kapott elismerésként könyvjutalmat és pedig: Varga Ferenc, Lorint Szpaszoje, Berkovics István, Gerdics József, Gyurkin Milijoj és Stoj-

kovics Branislav.

A vizsga eredményéről Konyovics Nikola, az iskola igazgatója a következő nyilatkozatot tette a *Bácsmegyei Napló* munkatársának:

— A vizsga eredménye teljesen kielégítő, mert, ha tekintetbe vesszük azokat a nehézségeket, amelyekkel az első tanfolyamon nemcsak a hallgatók, hanem a tanári kar is küzdött, az eredményt fényesnek lehet mondani. A hallgatók részére nincsenek rendszeres tankönyvek, úgy hogy csakis az órákon előadottak után készített jegyzeteikből tanulhattak. Ennek ellenére sok vizsgázó az írásból

tételekről egész értékes értekezletet készített. Azok között, akik elbuktak, főleg olyanok vannak, akik több előadásról hiányoztak és az ott előadottakat később nem pótolhatták. Ezek sem hanyagságból hiányoztak, hanem épen a tanfolyam ideje alatt voltak a legtöbb községben a jegyzőválasztások és így saját egzisztenciájuk biztosítása végett kellett távolmaradniok, vagy pedig, hogy családjukról gondoskodjanak, miután községekben nem választották meg őket.

— Különösen szép eredményt értek el a magyar és német nemzetiségű jegyzők, akik nagy számban voltak hallgatói az első tanfolyamnak. Bár ezeknek a nyelvtudás is nagy nehézséget okozott, hiszen a tanfolyam anyagának megértéséhez nem volt elégséges a hétköznapi szerb nyelv bírása. A nemzetiségi hallgatók ezt a nehézséget rendkívül nagy szorgalmukkal küzdötték le és így közülük mindössze egy magyar és egy német hallgatót utasítottak pótvizsgára.

— A második tanfolyamra augusztus 4-én lesznek a beiratások és az előadások 10-én kezdődnek meg. Pályázatot nem irunk ki a tanfolyamra való felvételre, mert már anélkül is körülbelül négyszáz reflektáns kérvénye érkezett be. A tanfolyamra száz hallgatót fogunk behívni. A második tanfolyam anyagi része is már biztosítottak látszik, bár a beogradi és dunamelléki tartományok még mindig elzárkóznak a tanfolyam segélyezésétől. Hogy mennyire nem osztja az ottani lakosság ezt a felfogást, arra jellemző, hogy ezeknek a tartományoknak körülbelül nyolcvan községre küld anyagi segélyt a tanfolyamnak, sőt pénzüntézetek és magánosok is támogatják az iskolát. Ezek mellett biztosítja a következő tanfolyamok fennállítását a kormány és a bácskai tartomány bőkezű hozzájárulása és a szombori Szokolgyesület előzetkenysége és készséges támogatása.

HIREK

— A pápai nuncius Zagrebben. Zagrebből jelentik: Pellegrinetti pápai nuncius két napig tartózkodott Zagrebben. A főpap kedden Bauer érsekkel a plitvicei tavak mellé utazott két heti üdülésre.

— Julius 15-ikén tárgyalják Szubotícán a jugoszláv-magyar határmenti forgalom kérdését. Kedden Szomborból Szubotícára érkeztek a jugoszláv-magyar határmenti forgalom rendezésére kiküldött vegyes bizottság jugoszláv tagjai. A jugoszláv delegáció tagjai dr. Vlaskalin Milorád belügyminiszteri inspektor, dr. Erhartics Sztankó külügyminiszteri inspektor, Fotics Gyorgye vámvezérigazgató és Rajkovics Dusan pénzügyi titkár, akik Szubotícán fogják bevárni a magyar delegáció érkezését. A vegyes bizottság az egész határvonalon mentén végigjárja a tíz kilométeres határmenti zónát, hogy a helyszínen rendezze a határmenti forgalom kérdését. A magyar delegáció július 15-ikén érkezik Szubotícára.

— Eltemették dr. Micsatek Lajost. Noviszadról jelentik: Dr. Micsatek Lajos ügyvédet, a jugoszláviai csehszlovák unió alelnökét és a vádasági szlovákok vezérét, aki — amint jelentettük — Bécsben az egyik sanatóriumban meghalt, átszállították Trencsénbe, ahol kívánsága szerint eltemették.

— Gyógyszer helyett mérgett küldött a feleségének. Rómából jelentik: Tomaso Martin egy könnyelmű római fiatalember hónapokkal ezelőtt feleségül vett egy feltűnő szépségű fiatal, előkelő leányt. A házastársak csak rövid ideig voltak boldogok és a férj elhagyta fiatal hitvesét. Tomaso kihajózott az újvilágba és igyekezett feleségét elfelejteni, azonban az asszony utána ment. Newyorkban csak nagynehezen Tomaso rábeszélte feleségét, hogy utazzon nyugodtan vissza, pár hónap múlva ő is Rómában lesz. Az asszony visszatérése után megbetegedett. Levelet írt férjének és abban körülményesen leírta betegsége tüneteit. Rövidesen egy kis csomag érkezett Amerikából, amelyről a férj azt írta, hogy az asszony azt vegye be.

mert a leírt betegség gyógyításására különösen alkalmas. A fiatal asszony valóban hitt urának és a »gyógyszer«, bevétele után súlyos mérgezési tünetek között meghalt. A boncolás megállapította, hogy Tomaso Martino arzén tartalmú szert küldött feleségének, hogy azt megölje. Az amerikai hatóságok az elvetemedt embert, aki még haterzer kilométernyire sem túrta feleségét, letartóztatták.

— Ellortá apósa buzáját. Szomborból jelentik: A csomoljai csendőrség letartóztatta Einhorn Henrik gazdát, akit apósa lopás miatt jelentett fel. Einhorn apósa földjéről saját udvarába harminchét kereszt buzát szállított el.

— Meghalt a legöregebb becskerekli tüzőtő. Becskerekéről jelentik: Kedden meghalt a legöregebb becskerekli tüzőtő Hirschl Antal, aki 1872-ben megalakította a becskerekli önkéntes tüzoltótestületet. Hirschl nyolcvanhat éves volt és az alapítók közül egyedül élő tagja az önkéntes tüzoltótestületnek.

— Két év előtt eikövetett betörés ügyében nyomoz a becskerekli rendőrség. Becskerekéről jelentik: Guttmann Béla becskerekli kereskedőhöz még két év előtt betört egy ismeretlen tettes, aki a lakásból ötvenezer dinár értékű aranyat és briliáns ékszert vitt el. A tettest annakidején nem sikerült elfogni. A napokban jelentkezett a rendőrségen egy Kelemen József nevű ember, aki fontos adatokat adott a rendőrségnek a tettes kiltére vonatkozólag. A nyomozást újból megindították.

— A párisi törvényszék kínos botránya. Párisból jelentik: A párisi törvényszéknek kínos botránya van. Kiderült, hogy egyes amerikai milliomosok pénzért hamis bizonyítványokat kaptak, amelyeknek segítségével elválhattak feleségüktől. Több magasrangú tisztviselőt felfüggesztettek. A botrányral kapcsolatban három előkelő ügyvéd bejelentette az ügyvédi kamaránál, hogy önként visszalép ügyvédi gyakorlatától.

— Vérmérgezést kapott a zagrebi tüntetések újabb áldozata. Zagrebből jelentik: A zagrebi tüntetések alkalmával súlyosan megsérült Sanics Nikola munkás is, akinek a rendőrgolyó a térdét zuzta szét. A beteg most vérmérgezést kapott, úgyhogy a lábát amputálni kellett. Állapota rendkívül veszélyes.

— Noviszadon felakasztotta magát egy cselédleány. Noviszadról jelentik: Drobina Mária szombori származású cselédleány kedden délután gazdájának Rex Dezsőnek Futaki-ut 88. szám alatti lakásán felakasztotta magát és mire rátaláltak, már halott volt. Az életunt cselédleány semmiféle olyan irást nem hagyott hátra, amelyből tettének okára lehetne következtetni. A rendőrség az öngyilkosság ügyében megindította a nyomozást.

— Az állatvásárokat a községi közlegelő közelében nem szabad megtartani. A bácskai tartomány a Bácskai Gazdasági Egyesület előterjesztésére utasította összes községet, hogy a jövőben a közlegelők közelében a járványos betegségek terjedésének megakadályozása céljából állatvásárokat tartani nem szabad. Továbbá megtiltotta a közlegelők birtokosainak a trágya eladását. A trágyatelephöz trágyalészivattyút kell beszerezni és a hígított trágyalével a legelőket öntözni kell.

— Ügyvédi iroda áthelyezés. Milodanovics Szlobodán ügyvédi irodáját Kralja Petra-park 8. szám alá helyezte át. (Szemben a Vasuti parkkal.)

— Csödtömeggeladás kicsinyben. Horovitz Lipót kézműáru cég csödtömeggeléhez tartozó árukat a csödtömeggondnok a közadós üzleti helyiségében (Városi székház, huspiac) naponta délelőtt 8—12 óra közt kicsinyben való eladás útján értékesíti.

— Winterry Oszijeken. Oszijekről jelentik: Winterry Alfréd, az ismert grafológus és telepata július 15-ig Oszijeken tartózkodik és Szvacsicsevo setaliste 4. szám alatti lakásán rendelkezésére áll a közönségnek. Winterry Oszijekről Crikvenicára és Rogaska Szlatiánára utazik.

— Torda város egy magyarnyelvű cégtábla miatt perbe szállt a belügyminiszterrel. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári ítéletkönyv közgazgatási szekciójára tegnap tárgyalta Torda város tanácsának a belügyminiszter ellen beadott panaszát, melyben azt kifüggesztette, hogy a belügyminiszter jogtalanul avatkozott be a városi tanács hatáskörébe. Mike Márton tordai gyógyszerész cégtábláját ugyanis makszimális adóval sújtották, mert azon magyar felírás is volt. Mike a városi tanács határozatát a vármegye közgazgatási bizottságánál feleltette meg, amely törölte a város alaptalan indokolását és a maximumban megállapított cégtáblaadót a minimumra szállította le. A közgazgatási bizottság határozata ellen a városi tanács felebbezést jelentett be, de azt másodfokban a belügyminiszter is helybenhagyta. Torda város a belügyminiszternek ez ellen a határozata ellen a kolozsvári közgazgatási bírósághoz panaszt adott be. Panaszában azt hangoztatta Torda város jogi képviselője, hogy a cégtábla-adó kivétele autonóm jogga a városnak és abba sem a vármegye közgazgatási bizottságának, sem pedig a belügyminiszternek nem lehet beleavatkozni. A közgazgatási bíróság helyt adott a panasznak és a belügyminiszter határozatát megsemmisítette, közben azonban a gyógyszerész végleg elköltözött Tordáról.

— Időjárás. A Meteorológiai Intézet jelent: Átmenetileg a meleg csökkenésével kissé felhősebb idő várható.

— Dr. Jocius Milorád pályázik a szubotical városi ügyészi állásra. Noviszadról jelentik: Dr. Jocius Milorád nyugalmazott főállamügyész pályázik a dr. Nagy Ödön nemzetgyűlési képviselő lemondásával megüresedett szubotical városi ügyészi állásra. Jocius Milorád egyike az ország legkiválóbb jogi tekintélyeinek és Szubotica városnak bizonyára nagy hasznára volna, ha kivételesen nagy jogi tudását a város szolgálatában gyümölcsöztetné.

— Cserkészünnepély Sztarakanizsán. Sztarakanizsáról jelentik: A sztarakánizsai cserkészegyesület vasárnap tartotta meg fényes keretek között zászlószentelési ünnepélyt, amelyen dr. Batta Péterné látta el a zászlóanyai tisztet. Vasárnap délelőtt a főtéren díszgyűlés volt, délután pedig cserkészgyakorlatokat mutattak be a Népkertben. Este a Vigadóban kitűnően sikerült műsoros estet rendeztek, ezután pedig táncmulatság volt, amely kitűnő hangulatban a hajnali órákig tartott.

— Háromszáz fegyenc lázadt fel Romániában, a katonasággal való harcban hat fegyencet agyonlőttek. Bukarestből jelentik: Az Oca Mare fegyenctelep fegyencei fellázadtak. Az volt a célja a fegyenc-forradalomnak, hogy a 336 fegyencet kiszabadítsák. A fegyenceknek egy nagyobb csoportja baltákkal és kalapáccsokkal feltörve az őrség szobájának falát, a fegyőrség fegyvereit magához ragadta. Az így felfegyverzett hatalmas fegyenc-csoport a még fegyverben maradt őrséget ártalmatlanná tette s a fegyőröket egy üresen hagyott terembe zárták. Azután mind a 336 fegyenc elhagyta a fegyházat és sebes iramban utnak eredt a völgyek felé. Nagynehezen sikerült a fegyőrök közül egynék kimenekülnie és a fegyencek hátrahagyott őrszemeit kikerülve, parancstruhában a legközelebbi katonai parancsnoksághoz jutni. Az alarmozott katonai csapatok tizennégy kilométernyi távolságban, egy völgykatlanban utólérték a fegyencek csapatát. Formális harc kezdődött a katonaság és a felfegyverzett fegyencek között. A fegyveres csatározás során hat életfogytiglani kényszermunkára ítélt fegyencet agyonlőttek, három tíz évi fegyházra ítélt fegyenc súlyosan megsebesült s életbenmaradásukhoz kevés a remény és igen sok fegyenc könnyebb sebesülést szenvedett. A katonai csapatok sorában is több sebesülés történt és közel tíz súlyos sebesültet szállítottak be a kórházba a fegyház lefegyverzett őrci közül. A fegyencek közül tíz-tizenöt tehető a megszőkötték száma, a többi azonban visszaterelték a fegyházba. Az igazságügyminiszter erélyes vizsgálatot rendelt el s evéghől nagyobb bizottság szállt ki Marele Ocnára.

Egy kis tűz

Az ügyeletes tűzoltót a napokban sajnáltam meg először. A napokban kegyetlen hőség volt, mindenki lihegett a forróságtól a színházban, csak a tűzoltó nem. Neki ezt hivatalból nem szabad. A tűzoltó csak verejtékezett szabályosan, mint akinek ez is hozzátartozik a szerződéses kötelezettségéhez. Amíg a civilek levetették az előtéteteket és a kabátokat, ő szegény, teljes harci díszben sétált a szűk és kanyaros folyosón akár egy várta. Sisakja árván és céltalanul hajladozott jobbválláról a balvállára sejt-haj és viszont, csakányát pedig ha jól láttam a rozsdá marta. Csákányát a rozsdá marta és az arca ragyogott, mintha könnyek öntötték volna el.

Azóta minden alkalommal sajnálom a tűzoltót. Ő hozzávetőleges számítás szerint átlag minden nap ott van a moziban. Direkt egy filmszakértőt faragott már belőle ez a keserű élet, afféle bennfentest, aki pontosan meg tudja mondani, hogy az isteni Pola tényleg kalaposlány volt-e Lembergben vagy pedig ősi skót családból szabadult a műsorra és hogy a Tom Mix valóban az arizonai tehének mellől kerülte-e a világot jelentő lepedőre.

Ki csodálkoznék ezek után, hogy a tűzoltó unja már kicsit a dolgot. Rendszerint a legizgalmasabb jelenetknél szundít el, amikor a gaz intrikusnak sikerült törbecsalni a szegény, védtelen Greta Garbot és éppen a bajuszát pödri a nagy diadaltól.

Odáig jutott, hogy már az időt is felvonásokban számolja. Legutóbb például álmatlanságról panaszkodott:

— Borzasztó — mondotta — mindössze két felvonást aludtam máma.

Megkérdeztem, hogy melyik a kedvenc filmje:

— A tűz — volt a határozott válasza.

Na persze. Mindenki szereti a szakmájába vágó dolgokat.

— A színésznők közül kit szeret a legjobban?

— A Garbó naccságát kérem — vágja ki habozás nélkül — az oszt művész a talpán — csupa tűz, csupa láng...

Csettint.

Ezen az alapon biztosan rajonghat az Asta Nilsenért is.

Ő érte viszont azért, mert már nem is csupa tűz. Sőt. Már le is égett.

De ezt már nem volt időm megkérdezni, mert közben vége lett az előadásnak. A tűzoltó busan kötötte az oldalára a csákányát és a kijáratnál, ahol nem tilos a dohányzás, cigarettát veit elő.

— Szabad egy kis tüzet — szólalt meg szőgyenkezve.

Nagyon rosszul mehet neki.

(de. jó.)

— Súlyos szerencsétlenség a zagrebi motorkerékpárversenyen. Zagrebből jelentik: Vasárnap a motorkerékpárversenyek alkalmával súlyos szerencsétlenség történt. Gorup Viktor, az egyik motoros egy éles fordulónál nagy ívben lerepült a teljes sebességgel rohanó gépről és agyrázkódást, valamint súlyos belső sérüléseket szenvedett. A szerencsétlenül járt versenyzőt eszméletlen állapotban szállították kórházba. Állapotát reménytelennek tartják.

— Beogradban egy tizenhároméves kisfiu hulláját vetette partra a Száva. Beogradból jelentik: A topcsideri Szávaparton kedden reggel egy tizenhárom év körüli kisfiu hullájára akadtak a járőrök. A rendőrorvosi vizsgálat megállapította, hogy a holttest három hét óta lehetett a vízben. A szerencsétlen gyermek zsebeiben semmiféle olyan írást nem találtak, amelyből a kitérre lehetne következtetni. A vizsgálat megindult.

— Halálos autószerencsétlenség Mario Bistricán. Zagrebből jelentik: Mario Bistrica községben Radanovics Iván zagrebi sofőr autója elgázolt egy öreg asszonyt, aki a helyszínen behalt sérüléseibe. A sofőrt a csendőrség letartóztatta és bekísérte a zlatári járásbíró-ság fogházába.

— A magyarság a magyar tanítóoktatásért. A jugoszláviai magyar kisebbség legerősebb problémái közé tartozott a magyar tanítóképzés kérdése és a magyar tanítók utánpótlásának biztosítása. Az a veszély fenyegetett és fenyeget egyelőre, hogy a jelenlegi kevés számú magyar tanító kidöleése után nem lesz tanító, aki helyüket a katedrán elfoglalja. Ezt, a magyar iskolát és ezzel együtt a jövő generációt fenyegető helyzetet látták át a magyarság vezetői és a kultur egyesületek, amikor akciót indítottak a magyar iskolai oktatás folytonosságának biztosítására. A magyarság jövőjének létkérdésére nézve oly nagyfontosságú akciót a szubotical Népkör indította meg és röviddel a terv nyilvánosságra hozása után, már élénk visszhangra talált a jugoszláviai magyarság körében. Czigler Gyula, a szubotical butorgyáros huszeder dináros adományával megnyitotta a sort, utána dr. Strelitzky Dénes nemzetgyűlési képviselő tízezer, majd egy délszerbiai magyar tisztviselő ezer dináros adománya következett. Mindenkit, aki nem nézi közömbösen a jugoszláviai magyarság küzdelmét, melyet kulturájának megmentéséért folytat, megnyugvással tölt el, hogy a nemes cél megértésre talált a magyar társadalom minden rétegénél.

— Felakasztotta magát egy hetvenéves aggastyán. Csantavírről jelentik: Czakler József 70 éves géplakatos mester házában padlásán felakasztotta magát és mire rátaláltak, már halott volt. A szerencsétlen aggastyán valószínűleg pillanatnyi elmezavarásban dobta el magát az életet.

— Teológiai hét Novivrbászon. Julius 30-ikától augusztus 7-ikéig teológiai és pedagógiai hét lesz Vrbászon, amelyen dr. Beth, Müller igazgató és dr. Kutz hécsi egyetemi tanárok, valamint dr. Szarća ljubljana egyetemi tanár fognak résztvenni. Az ország területéről még negyven teologus jelentette be részvételét a teológiai és pedagógiai hétre. Az egyetemi tanárok és teologusok Vrbászon és a környékbeli falvakban fognak német nyelvű előadást tartani. A teológiai és pedagógiai hét iránt nagy az érdeklődés.

— Eg a termés. Vrbászról jelentik: Vrbászon két helyen pusztított tűz a buzavetésben. Gróf Péternek a határban levő földjén tüzet fogott a még lábba álló buza. A tűzoltóság nehéz munkával lokalizálta a tüzet. A kár jelentékeny. — Heib Jakab földbirtokos szállásán szintén kigyulladt a keresztbe rakott buza és a lángok rohamosan elterjedtek. Fáradtságos munkával sikerült a tüzet elfojtani, de így is 60 kereszt buza leégett. A tűzvizsgálat megállapította, hogy a tüzet egy eldobott égő cigarettá okozta. A kár 12.000 dinár.

— Politikai vita vége: egy halott és egy sebesült. Mariborból jelentik: Az egyik maribori kocsmában az elmúlt este nagyobb társaság szórakozott, amely később politikai vitát kezdett. A vitát hamarosan verekedés követte, amelynek során a jelenlévők közül valaki hátulról szivenszurta Kelsics Károly harminchatéves muzsikust, aki nyomban meghalt. A verekedésnek egy súlyos sebesültje is volt. A rendőrség a verekedők közül négyet letartóztatott.

— Törvényszéki hír. Dr. Vasziljevics Ljuba törvényszéki bíró, a szubotical törvényszék elnökhelyettese, megkezdte rendes nyári szabadságát. Távollétében Cárevics Vlahó törvényszéki tanácselnök fogja az elnöki teendőket végezni.

— Két dinárért — egy emberélet. Nisból jelentik: Megdöbbentő tragédia játszódott le vasárnap délután a Nis melletti szántóföldeken. Dimitrijevic Nikola mezőőr vasárnap egy tilosban legelésző lovat fogott el. A lo tulajdonosa, Nikolics Milán délután megjelent a mezőőrnél és kérte, hogy adja ki neki a jószágot. Dimitrijevic erre csak úgy volt hajlandó, ha Nikolics két dinárt fizet neki. A két férfi között a váltságdíj miatt szóváltás támadt. A veszekedés hevében a mezőőr felkapott egy baltát és azzal többször fejbesújtotta Nikolicsot, aki összeesett koponyával holtan rogyott össze. A gyilkos mezőőrt a csendőrség letartóztatta.

— Haldoklik Giolitti volt olasz minisztereinek. Milánóból jelentik: Giolitti olasz exminisztereinek halálán van. Hétfőn már olyan súlyoska fordult állapotba, hogy feladták neki az utolsókezetet. Giolitti azonban teljes eszméletnél van és azt mondja, boldog, hogy ilyen magas kort ért el és örül, hogy utána mehet feleségének. A volt minisztereinek fiai Párisból hazaérkeztek és apjuk betegágyánál tartózkodnak.

— Egy kolozsvári magyar diák tragédiája. Kolozsvárról jelentik: Halálos szerencsétlenség áldozata lett Kisfaludy Tivadar tanárjelölt, a kolozsvári egyetem hallgatója. Kisfaludyt a megélhetési gondjai arra kényszerítették, hogy a maroshévízi facsuzdánál az elmúlt nagyvakáción munkavezetői állást vállaljon. Egy nap, amikor szolgálatát teljesítette és a házi vasuti pályán végigment, egy fával megrakott kocsi felborult és maga alá temette a szerencsétlen diákot. Kisfaludy Tivadar alsó testét borzalmasan összezúzta a nehéz tolató kocsi. Kórházba szállították, majd Budapestre vitték, de nem lehetett rajta segíteni, egy évi kínos szenvedés után meghalt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe vasárnap.

— Noviszadra szállították a kémkedéssel gyanúsított szombori orvostanhallgatót. Noviszadról jelentik: A szombori rendőrség, mint ismeretes, néhány nappal ezelőtt letartóztatta Dudás Tibor orvostanhallgatót, akit kémkedéssel és hazaárulással gyanúsítanak. Dudás ellen elrendelték a vizsgálati fogságot és mivel a kémkedési ügyek a noviszadi törvényszék hatáskörébe tartoznak, Dudást átadták a noviszadi ügyészségnek. Dudás a vádtanácshoz felebbezett fogvatartása miatt, de a vádtanács még nem döntött.

— A koldusasszony tolvaja. Apatinból jelentik: Az apatini csendőrség letartóztatta Nagy Terézia rovtomultu cselédnőket, akit pár hónappal ezelőtt Krozman Mária öreg koldusasszony vett magához. A cselédnő nemrégiben megszőkött az öregasszonytól és ellopta annak 500 dinár megtakarított pénzét, valamint a koldulási engedélyt. Nagy Teréziát a csendőrség átadta a járásbíró-ságnak.

— Autószerencsétlenség Noviszadon. Noviszadról jelentik: Vasárnap hajnalban a kamenicai uccán Gyűlészi János sofőr autótaxija nekirohant egy lámpacsizolpnak és feborult. Az autóban négy utas volt, akik kifordultak és a kocsi alá kerültek. Az utasok valamennyien megsérültek, köztük Porfirije Zametin orosz menekült olyan súlyosan, hogy a kórházba kellett szállítani.

— Tízéves találkozás. Novivrbászról jelentik: A novivrbaszi gimnázium 1918-ban érettségizett növendékei július 7-én tartották meg Novivrbászon a tíz éves találkozókat. A volt diákok nevében dr. Nasztity Dragoljub orvos üdvözölte a megjelent tanárokat, amit Lindenschmidt igazgató köszönt meg. Este huszonöt terítékes bankett volt, amely vidám hangulatban a hajnali órákig tartott.

— Egy Arandjelovac melletti községben él a világ legöregebb házaspárja. Arandjelovacról jelentik: Az Arandjelovac melletti Vrbica községben él egy Filipovics Dimitrije nevé aggastyán, aki nemrég ünnepelte meg teljes szellemi frissességben százötödik születésnapját. Felesége, Zsivana, aki szintén a legjobb egészségnek örvend, három évvel fiatalabb, százhat esztendő. Filipovicsék nemrégiben ünnepelték házasságuk nyolevanadik évfordulóját és a világ legöregebb házaspárjának tartják őket.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik felejtethetlen leányunk, illetve édes anyám elhunyt alkalmából részvételükkel fájdalomukat enyhíteni iyekeztek, ezután mondunk hálás köszönetet.

Horvácki Mító családjával és unokája: Dulics Cunca

A bázisai vasúti hídról fejest ugrott a halálba egy fiatal leány. Temesvárról jelentik: Hétfőn délután félhárom óra tájban Temesváron a belvárosi mozi irányából egy tizenhét-tizennyolc évesnek látszó fiatal leány közeledett a bázisai vasúti hid felé. A leány megállt a hid közepén, fejéről levette kék kerek sikkóját és azt a kezében levő fehér cernakesztyűvel együtt a hid padlójára helyezte. A következő pillanatban átlépte a hiddal párhuzamosan húzódo vasúti telefonhuzalakat és fejest ugrott a Begába. A szerencsétlen lány feje négyszer bukkant fel a víz alól, majd végleg elmerült. A hatóságok megindították a nyomozást az öngyilkos lány kiltétének megállapítására.

Magyar istentisztelet a noviszadi evangélikus templomban. Noviszadról jelentik: A noviszadi evangélikus templomban július 11-ikén Salfér Károly kecskeméti lelkész magyar nyelvű vendégprédikációt tart, amely este nyolc órakor kezdődik.

Modern férfiruhaszabászat tanfolyamra
 he nyelű je en kezöket ju 16-iki, vid-
 kjekei au. 6-iki kezdettel felves:
F u t ó T a m á s
 szabóm-ster Subo ier, T rezijna ul. 2.
 Csirkep-ac mellett. Népkörrel szem- en

Sót loptak a sómalm munkásai. Noviszadról jelentik: Ömer testvérek sómalmában Simunovics Mátó, Loncsar József és Nedimovics Jován munkások már jóideje lopkodták a sót és azt a Darányi-telepen áron alul eladták. A cégnek tudomására jutott a lopás és feljelentést tett a rendőrségen a munkások ellen, akiket letartóztattak.

A marseillei Landru júniusban három nőt gyilkolt meg. Párisból jelentik: A marseillei Landru bűnügyében a vizsgálóbíró befejezte az elővizsgálatot. Rey villájában igen sok levelet találtak, nagyrészt idősebb asszonyoktól és lányoktól és megállapították, hogy a gyilkosságok nagy része június elseje és 14-ike közt történt és Rey ezalatt három nőt gyilkolt meg. A tömeggyilkos hétfőn megszüntette az éhség-sztrájkot, mert nem bírta a mesterséges táplálást elviselni.

A noviszadi Polgári Magyar Daloskör új vezetősége. Noviszadról jelentik: A noviszadi Polgári Magyar Daloskör vasárnap tartotta meg évi rendes közgyűlését, amelyen a jelentések tudomásulvétele után megejtették a tisztújítást. Elnök dr. Wagner Károlyt, ügyvezető alelnök Göögös Árpád, alelnökök Ugray Lajos és idős Lenkei Imre, karnagy Belohorszky Béla, titkár ifju Pummer Sándor, levéltárosok Wahl József és Györi Béla, pénztárnok Sós Albert, ügyész dr. Maros Károly, számvizsgálók Stern Béla és Vajnai Dezső, zászlótartó Lotz Henrik lettek.

Dr. Vécsei Jenőné kozmetikai szalonja különleges arc- és bőrápolás, villany- és kvarcfénykezelés. Lakás: Trg Círil i Metod 5. I. Tel. 539.

A sztaribecsei Szabó-gyilkosság a felebbviteli bíróság előtt. Noviszadról jelentik: Szeptember hetedikén tárgyalja a noviszadi felebbviteli bíróság másodfokon Szabó Mihály sztaribecsei földbirtokos, gyilkosainak bűnperét. A törvénytörzők, mint ismeretes, a bűnper két vádlottját, özvegy Szabó Mihályt és Böresök Mihályt kötélláttal halálra. Szabó Márton tiz évi és Böresök Mihályt hat évi fegyházra ítélte.

Száznégyszer emberáldozata van Amerikában eddig a nyárnak. Newyorkból jelentik: Az Egyesült-Államok keleti és délnyugati államaiban pusztító hóhullámnak egyre szaporodnak az áldozatai. Egy hét alatt Chicágóban 15-en, New-Yorkban 13-an haltak meg hóguta következtében, furdés közben pedig 76 ember fult a vízbe, úgyhogy a melegnek eddig 104 áldozata van.

Kifogták Noviszadnál a csatornába fult fiatal ember hulláját. Noviszadról jelentik: Szombaton délután Zlatkovics Zsivomir tizenhétéves noviszadi lakatossegéd furdés közben a Petar-csatornába fulladt. Holttestét hétfőn a víz partra vetette.

Lezuhant az építőállványról egy szubotical háztulajdonos. Kedden délelőtt súlyos szerencsétlenség történt a Zrinyszki téren. Kákonyi István földbirtokos a Zrinyszki-tér 14. számú háztulajdonosa meg akarta tekinteni a renoválási munkálatokat, melyet emeletes házában végeznek. Kákonyi az ablakon keresztül kilépett az állványra, amely súlya alatt összedől. Az ötven éves ember több méter magashól lezuhant a kövezetre és kezét-lábát összetörte. Súlyos sérüléseivel szállították a kórházba.

Gyengélkedés idején, különösen ha a rosszullétet szorulás fokozza, a természetes »Ferenc József« keserűvíz gyors és fájdalomtalan ürülést, kielégítő emésztést és kellő étvágyat hoz létre. Híres nőorvosok a legnagyobb magasztalás hangján írják a valódi »Ferenc József« vizről, mert ez a kritikus korban is hosszabb időn át alkalmazható. anélkül, hogy kitűnő eredménye változnék. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban

SZÍNHÁZ

Die spanische Inkvisition

A Habimah zsar-on-társulat bucsujátéka

Dráma és operett bizarrul összekeveredik a zsargon-színpadon. Az egyik jelenet még izgalmas dráma, de a következő percben már vicceket mond a komikus, táncol és kuplézik, majd minden átmenet nélkül a legkomolyabb zsidó egyházi zene harsán fel a színpadon. Ilyen darab a »Die spanische Inkvisition« is, amelyet hét-ö estői bucsujátékán mutatott be a prágai Habimah zsargon társulata.

A spanyol inkvizíció korában játszódik a darab, amely a zsidóhól lett kegyetlen főinkvizitor lányának a zsidó énekeshez való szerelmét és ősei vallásához való megtérését dolgozza fel színpadi mesévé. Goldiaden daljátéka az üldöztetésekkel is bátran szembenéző zsidó lithúség apoteozisa, sok zsidó nacionalis tendenciával. Érdekes dráma — minden dalbetét ellenére is — a hitehagyott és a gerinces zsidó drámai összeütközése hálás színpadi téma. Vér, máglya és üldözés ellenére a zsidók titkos templomokban jönnek össze és imádják istenüket és ebben a romantikus, fojtott légkörben előrevetí árnyékát az elkerülhetetlen tragédia.

Az előadás megint erősen nélkülözötte a nagy színpadot és a nagy személyzetet. Dicsélet nélkül, hat szereplővel ezt a daljátékot színrehozni, nagy bátorság és nem lehet csodálni, hogy így nem tudtak a darabtal olyan hatást elérni, amilyent a jelenetek önként kínálják. A fészereiben ismét Leopold Jungwirth volt a lelke az előadásnak. Nemcs férfiassága és művészi játéka meggyőző volt, a legnagyobb hatást azonban a híres Kol nidre negyedik felvonásbeli nagyszíri előadásával érte el. A szívét vitte az énekbe, amellyel teljesen lebilincselte a közönséget. Végre drámai szárnyalásu szerephez jutott Rosenberg kisasszony is, aki különösen a főinkvizitorral való nagy jelenetében ragyogóan jó volt és meggyőzően hirdette a szeretet igéjét. Jungwirthé szép hangjával és közvetlen játékaival, Nachbar sok mókájával volt élető elem a színpadnak és az inkvizitorok szerepében Franzos és Frydés voltak jók. A zongorakíséretet Schwarz karmester látta el művészi simulékonyssággal.

A Városi Színház koncerttermében ismét csak gyérszámú közönség gyűlt össze a zsargon-társulat bucsuelőadásán, de ez a lelkes kis közönség annál viharosabban tapsolta a színészeket a lámpák alá.

(I. I.)

SPORT

Nemzetközi teniszverseny Palicson

Kehrling is indul

A Szubotical Tenisz Klub a jövő héten nagyszabású nemzetközi teniszversenyt rendez Palicson. A versenyen résztvesznek Magyarország legkiválóbb női és férfi versenyzői: Kehrling, Takács, Kelemen, P. Várady Ily, Schrederné, Göncéné. A kitűnő magyar teniszgárda mellett indulnak a versenyen a legjobb vajdasági versenyzők, akik a következő számokban küzdenek meg a Vajdaság 1928. évi bajnokságáért:

- Férfi egyes (védő: Kehrling Béla.)
- Női egyes (védő: Göncéné.)
- Férfi páros (védők: Kehrling—Balázs.)
- Vegyes páros (védők: Kehrling—Göncéné.)

Női páros (védők: Göncéné—Fülöpné.) Ezenkívül másodosztályú és handicap számok kerülnek lebonyolításra a versenyen, amely július 17-ikén, kedden kezdődik és öt napig tart. A versenyre július 16-ikáig lehet nevezni, nevezésdíj az összes számokra 150 dinár, egyes versenyszámra 100 dinár. A kiadott versenyfeltételek szerint »nevezések minden indoklás nélkül visszautasíthatók.« A feltételek közül ez az utóbbi a legérdekesebb és — a legsportszerűbb. A versenyek egyébként délelőtt nyolckor és délután fél négykor kezdődnek.

Az országos bajnokság állása

Kisorsolták a bajnokság második fordulóját

Vasárnap játszották le az országos bajnokság első fordulóját, amely nem hozott meglepetéseket. Az egész vonalon a favoritok győztek és talán a Jugoszlávia súlyos veresége keltett egyedül nagy feltűnést sportkörökben. A vasárnapi mérkőzések után a bajnokság állása a következőképen alakult:

1. BSK I. 4:1 2 pont.
2. Gradjanszki I. 1:0 2.
3. Hajduk I. 2:1 2.
4. SzASK I. 0:1 0.
5. HASK I. 1:2 0.
6. Jugoszlávia I. 1:4 0 pont.

A szövetség kisorsolta a második forduló mérkőzéseit is, amelyek vasárnap kerülnek lejátszásra. A második fordulóban a Gradjanszki a Hajdukkal Zagrebban, a BSK a SzASK-kal Szarajevóban és a HASK a Jugoszláviával Beogradban mérkőzik. A mérkőzések favoritjai a Hajduk, a BSK és a HASK.

A Bácska Vrbászson. Július 15-ikén a Bácska komplett csapatával Vrbászson vendégserpelt, ahol a VSC látja vendégül. A Bácska játéka iránt nagy az érdeklődés.

Martonosi SK—Szrpszkikrszturi SC 0:0. Bíró: Bekalics. A martonosiak közül Száreszevic és Bogács, míg Krszturból Malbaski és Jajagin tüntek ki. A mérkőzést Szrpszkikrszturon játszották le.

A VSC nem ment Oszijekre. A VSC-nek szombaton és vasárnap Oszijeken kellett volna szerepelnie a Hajduk ellen. Az utolsó pillanatban azonban a Hajduk lemondta a mérkőzést.

Megakult a Kulai SC. A másfél év előtt megszünt Kulai SC újból megalakult és felvételét kérte a főszevetséghez. Első bemutató mérkőzésüket július hó 22-én a VSC csapatával fogják abszolválni Kulán. A KSC nagyjából ugyanazzal a csapattal fog felállani, mint két év előtt.

A noviszadi NAK görögországi utja. Noviszadról jelentik: A noviszadi NAK még a bajnoki évad megkezdése előtt kététes görögországi utra indul és első mérkőzését Szalonikiben fogja az ottani bajnokesapattal lejátszani.

Noviszadon felemlék az elsőosztályú labdarugó csapatok bajnoki létszámát. Noviszadról jelentik: A noviszadi labdarugó kerület az Elit-kávéházban plenáris ülést tart, amelyen a kerület választmánya határozni fog a már elvileg kimondott létszám-melés kérdésében. Az

eddig létszám szerint öt elsőosztályú csapat küzdött az elsőosztályú bajnokságért, most ezt a létszámot hatra emelik fel. Ugyancsak ez a plenáris ülés fog határozni a másik javaslat ügyében, mely az alszövetség többi kerületeinek mintájára külön noviszadi és külön vidéki bajnoki osztályozást akar rendszeresíteni.

NOVIVRBÁSZ

Dulcis SK—Postás AK (Noviszad) 4:0 (2:0.)

VSC I. B.—Dulcis I. B. 3:1 (1:1.)

Botránybafult a petrováci mérkőzés. Noviszadról jelentik: Vasárnap a petrováci SC 10:0 (5:0) verte a rendkívül gyenge csapattal szerepelt Tamerini TC-t. A mérkőzés során egyik tamerini játékos tetteleg inzultálta petrováci ellenfelét, mire a közönség betódult a pályára és majdnem általánossá vált a verekedés.

TÓZSDE

Zürich, július 10. (Zárlat.) Beograd 9.13, Páris 20.335, London 25.265, New-York 518.90, Brüsszel 72.40, Milanó 27.22, Madrid 85.60, Amszterdam 209.10, Berlin 123.90, Bécs 73.15, Szófia 3.745, Prága 15.375, Varsó 58.175, Budapest 90.485, Bukarest 3.18.

Szombori terménytőzsde, július 10. Uj buza bácskai vasut 252.50—257.50, uj rozs bácskai vasut VII. 215—220, uj zab bácskai vasut VIII. 170—175, uj árpa takarmányi 63—64 kilós 197.50—202.50, tavaszi 65—67 kilós 210—220, ötengeri bácskai vasut 287.50—292.50, óliszt: Ogg 460—480, Og 460—480, kettes 440—460, ötös 425—445, hatos 405—425, hetes 320—330, nyocas 230—240, finom korpa 205—210, uj VIII. XII. 145—150. Irányzat: ötengeri lanya, uj buza szilárd és uj árpa változatlan. Forgalom: 258 és fél vagon.

Noviszadi terménytőzsde, július 10. Buza: bácskai uj 255—260, bácskai uj VII. 250—255, bácskai uj VIII. 245—250, bácskai uj VIII. Tiszavidék 255—257.50, bánáti uj 247.50—252.50, szerémi uj 252.50—255, szerémi uj VII. 247.50—252.50, szerémi uj VIII. 245—250. Árpa: bácskai és szerémi uj 64 kg. 192.50—195, bánáti uj 64 kg. 185—187.50. Tengeri: bácskai és szerémi 292.50—297.50, bánáti 290—292.50. Liszt: bácskai Ogg és Og 460—470, bácskai 2-es 440—450, 5-ös 430—440, 6-os 415—425, 7-es 340—350, 8-as 230—240. Korpa: bácskai és szerémi régi, jutazsákban 205—210, bánáti 200—205. Irányzat: lanya. Forgalom: 47 vagon.

Budapesti értéktőzsde, július 10. Magyar Hitel 84.7, Osztrák Hitel 47.8, Kereskedelmi Bank 115.5, Magyar Cukor 165.3, Georgia 15.1, Rimamurányi 106.1, Salgó 69.5, Kőszén 813, Bródi Vagon 352, Beocsini Cement 228, Nasici 180, Ganz Danubius 159, Ganz Villamos 133, Athenaeum 35.25, Nova 51.5, Levante 21.5, Pestü Hazai 214.5. Irányzat: élénk.

Budapesti gabonatózsde, július 10. A gabonatózsdén a chicagói nagy áresés ellenére csak mérsékelten olesóbbodtak az árak. Hivatalos árfolyamok pengő-értékben a határidőpiacon: Buza októberre 28.90—29.10, zárlat 29.08—29.10, márciusra 31.20—31.28, zárlat 31.28—31.30, rozs októberre 24.98—25.20, zárlat 25.18—25.20, márciusra 26.80—27.02, zárlat 27—27.02, tengeri júliusra 28.80—28.90, zárlat 28.90—28.92, augusztusra 29.45—29.50, májusra 25.20—25.30, zárlat 25.29—25.34. A készárupiacon: Buza 28.45—28.95, rozs 24.60—24.85, árpa 23.50—23.75, repce 43.50—44.50, tengeri 28.60—29.80, zab 30.50—31.50, korpa 23.75—24.

Kérek bekötési táblát a Bácsme-gyei Napló 1928-as évfolyamának első — második felévi bekötéséhez. A bekötési táblák díja fejében 20, illetve 40 dinárt postacsekken beküldök.

Név

Aláírás

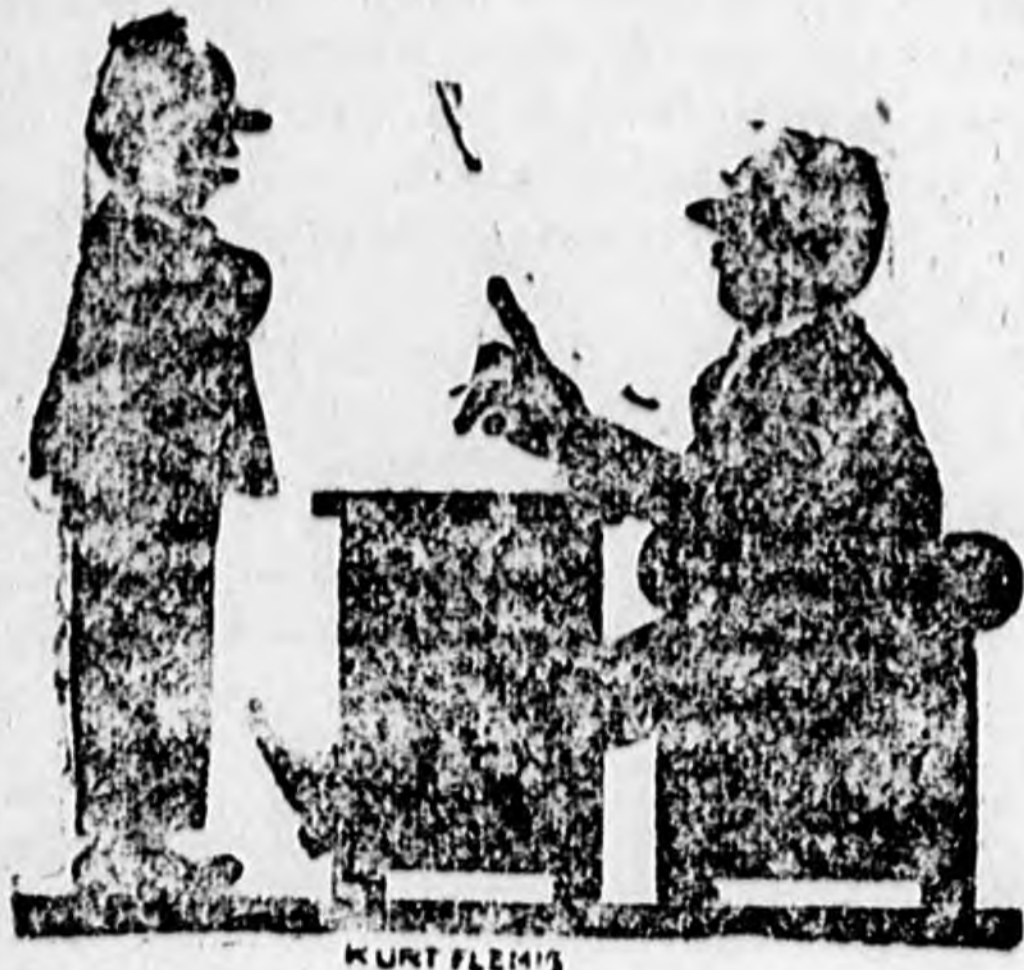
MAGNA PURGA

tökéletesen szabályozza az emésztést, tisztítja a gyomrot és a beleket, megszünteti a gyomorégést.

Gyógyszertárakban és drogériákban egy csomag 4 dinár

Ahol nem lenne kapható, rendelje meg postán az ALGA laboratóriumtól: Sušák, Tvorzička ul. br. 91. és mellékeljen levelet a két csomagra 10 dinárt

KINTORNA

Brumzala ezzel állít be a házasság-közvetítőhöz:

— Szeretnék egy igénytelen feleséget.
— Minden asszony igénytelen, aki magához megy.

*

Az apát megkérdi a szomszéd lakó:
— Miért pofozza fel a fiát?
— Estére hozza haza a bizonyítványát és nékem délben el kell utaznom.

*

Az orvos eltöltötte a beteget az alkohollal.

Két hét múlva így szól hozzá:

— Nos, jobban érzi magát?

A beteg bólint:

— No látja, meg fogja hosszabbítani a maga életét.

Azt mondja erre a páciens:

— Elhiszem önnek, doktor ur. Az utolsó hét már olyan hosszú volt, mint a két esztendő telt volna el.

*

Az özvegyasszony nál lakott egy nagyon jámbor, nagyon türelmes, nagyon udvarias tanár. Egyetlen hibája az volt, hogy soha semmit se kért háziasszonyától. Ezt többször szemére is lobbantották. De a tanár inkább a legnagyobb kényelmetlenségeket vállalta magára, semhogy a háziakat bármiben is zavarja.

Elképzelhető, mennyire elámult az özvegyasszony meg a leánya, mikor egyszer a tanár, aki fönn lakott az emeleten, így szólt hozzájuk nyájasan mosolyogva:

— Igen kérek egy pohár vizet.
Azonnal átadták neki a pohár vizet, melyet természetesen többször megköszönt. De nemsokára újra megjelent s egy másik pohár vizet kért. Ezt is hajbókolva köszönte meg. Aztán egymásután kérte a harmadik, negyedik, öt-

dik, hatodik pohár vizet. Végre is a lány kíváncsivá lett, hogy minek az a sok pohár víz s megkérdezte a tanárt, aki, türelmesen, kedvesen, mosolyogva így szólt:

— Ég a szobám, kedves Eszti kisaszony...

KÖZGAZDASÁG

Milyen lesz az őszi export?

A gazdák kedvezően ítélik meg a kilátásokat

Beogradból jelentik: A jugoszláv gazdasági élet az utóbbi esztendőben igen nehéz napokat élt át. A mult esztendő szárazság válságba sodorta a gazdaságot, aminek kárát szenvedték az iparosok, kereskedők is és mindenki ebben az országban. Jugoszláviában a lakosság nyolcvan százaléka foglalkozik mezőgazdasággal és az idén a mezőgazdák reményei nagyon biztatóak. A mezőgazdák azt hiszik, hogy

a jugoszláv gazdasági élet igen jó esztendőnek néz elébe és ezek a jó remények valóra is válhatnak, ha a gabona világpiacon árának a kialakulása körül nem történnek nagyobb árhullámzások.

Amerikában is olyan hírek jönnek, hogy a termés kielégítő, sőt az amerikai farmerek igen nagy kiviteli felesleggel fognak rendelkezni.

A közép-európai államokban a termés általában kitünő, viszont Oroszországból bizonytalan jelentések érkeznek.

A beogradi gazdasági körök épen ezért el vannak készülve arra, hogy

a mezőgazdák a gabonáért közpénzt fognak kapni, amely ár azonban a gazdákat ki fogja majd elégiteni.

Ha a jugoszláv gazdasági élet a jó termés mellett a nagy államkölcsönt is megkapta volna, akkor olyan nagy fel-

lendülés következett volna be, amilyent az állam megalakulása óta még nem látott ez az ország.

Az ország igen nagy jelentőségű gazdasági reformok előtt áll. A Narodna Banka vasárnap tartotta meg közgyűlést, amelyen megváltoztatták a bank statutumait, hogy ezáltal is lehetővé tegyék a dinár stabilizálásának megvalósítását. A dinár stabilizálásának a megvalósításához arra lett volna szüksége, hogy a Narodna Banka nagy összegű font tételt kapjon a dinár fedezetének a biztosítására és ezt a nagy összeget a kormány a kölcsönből akarta a bank rendelkezésére bocsátani, amellyel az állami adósságot törlesztette volna le a bankkal szemben. Erre azonban egyelőre még várni kell és

a dinár stabilizálását csak akkor lehet majd megvalósítani, ha a kormány a londoni kölcsönt tényleg meg is kapja.

Természetesen vannak nagyon sokan, akik jogos aggodalommal kérdezik, hogy a dinár stabilizációval nem lesznek-e a jugoszláv pénzpiacra nagyobb rázkódtatások és attól félnek, hogy a dinár árfolyamában nagyobb eltérés lesz. Beogradi beavatott gazdasági körök véleménye szerint ettől egyáltalán nem kell félni, mert a Narodna Banka az összes intézkedéseket meg fogja tenni arra vonatkozólag, hogy a dinár árfolyamában semmiféle megrázkódtatás ne történjék.

A szubotical vasutigazgatóság felhívása a kereskedőkhez. A szubotical vasutigazgatóság felhívja a kereskedőket és magánosokat, hogy fa- és épületanyag szállításaikat saját érdekükben szeptember hó 1-ig bonyolítsák le, mert az őszi szezon megindulása után elsősorban a szezoncikké számára fognak vagonokat kiutálni és csak ezeknek a vagonigényléseknek a kielégítése után kerülhet sor a fa- és épületanyag szállítványokra.

A földművelésügyi miniszter jóváhagyta a noviszadi ármentesítő társulat alapszabályait. Noviszadról jelentik: Sztankovics Szvetozár földművelésügyi miniszter jóváhagyta a Noviszad—petrovradini ármentesítő társulat alapszabályait és megadta a működési engedélyt. A miniszter annak idején kilátásba helyezte, hogy az ármentesítő társulatnak a munkálatok megkezdéséhez, a meliorizálási hitelből tizenhétmillió dinárt fog kiutaltatni. A parlamenti események miatt ez a tizenhétmillió dinár nem folyhatot be és ez a körülmény kitolja még az ebben az évben tervezett töltésépítési munkálatokat, amelyeknek rendkívül nagy fontosságuk van.

Tanulmányi kirándulás a bezdáni tanyavidéken. A bezdáni gazdakör tanulmányi kirándulást rendezett, amelyen a Bácskai Gazdasági Egyesületet Inhoff József igazgató képviselte. A kirándulók a következőket állapították meg: a vetemények általánosságban jól állnak. Nemesített buza és egyéb vetemény kevés van. A szarvasmarhatenyésztés fejlődésének legfőbb akadályai, hogy a 12—20 holdas gazdák is 3—4 tehénhez saját bikájukat tartják, takarékossági szempontból olcsó bikákat tartanak. A sertésenyésztésben a mangalica vezet, a juhászat eléggé el van terjedve. Egyik-másik tanyán levő szőlők okszerűen vannak kezelve, az egyik 11 holdas gazda az idén 17.000 dinárt vett be cseresznyéért, mintakomlóban sincs hiány. Az egyesület kiküldötte az őszi szesz tanyákon közvetlenül tette meg a gazdálkodásra vonatkozó észrevételeit. A tanulmányi kirándulás nagyon megtetszett a gazdáknak és így azt előreláthatólag évről-évre meg fogják ismételni. A tanulmányi kiránduláson Ruff igazgató és Horvát plébános vezetése alatt a gazdasági ifjúsági egyesület is résztvett.

ERŐS MÁTYÁS
MESTERSÉGE

TAMÁS ISTVÁN regénye

Na, több se kellett Vincének! Hogy az ő gyötreimét ennyire lebecsülik! Ennyire kinulázzák! Hisz az ördög nem ilyen kegyetlen, mint az ő saját köszvénye! Érzéstelen népség. És megvetően dörmögött valamit a fogai között.

— Az én időmben — kezdte a primás, aki a regöregebb a triumvirek között — az én időmben jobb sora volt a cigánynak. Házhoz gyűttek érte. Kocsival gyűttek érte. Bankót ragasztottak a lomlokára. Kosztot és kvártélyt kapott hóttáig.

A kucséber ráduplázott.

— A mi primásunk nem cserélt volna a hercegprimással se! De most? A dzeszre vadulnak. Néger kék neki meg megymás. Lárma, hogy kiszakad az ember dohártyája! A becsületes cigány éhenhalhat.

Vincének a szívét kezdte hasogatni a fájdalom. Ez az ő titkolt bánata, a hanyatló iparág, amely megadta a mindennapi kenyeret és amely most kihull a szájából.

— A Mihók meghalt tegnap este.

A verki felhorkant:

— Mi baja volt?

— Tüdő.

— Kehes volt az mindig — bólintott a perces — esténként csak úgy ömlött belőle a vér. Ha köhögni hallottam, hát sirhatnékom támadt.

— Jó ember maradt hóttáig...

— Derék cimborá.

— Tavaly a tüzoltóbálon ő viselte az egész ceheet.

A kucséber összeborzadt.

— Hideg van,

— Én is fázom — mondta a perces — a standon majd lefagy az orrom a sok ácsorgásban. Az utóbbi időben kiver az izzadság és hamar elfáradok.

— Öregszünk.

Az alkonyat kék szárnyakkal csapongott az udvar felett. Mint egy ragadozó madár, amely áldozatra les. Künn lármásan csörömpölt a vilamos.

— Emlékszel, mikor tizennégyben együtt masiroztunk Galiciában?

— Fene hitte vóna, hogy idejutunk! Én suszter akartam lenni, az apám már meg is alkudott arra a kis specerájra. Aztán, hogy vége lett a háborúnak, nem maradt semmink. Gondoltam: felcsapok kucsébernek. Ráérek suszteráit nyitni később is. Hisz még fiatal ember vagyok — így spekuláltam én. És most rajtamragadt a kucséberség. Vén vagyok már egy uj élethez!

A perces pátosszal folytatta:

— Lakatos voltam. A mihelyemben két inas dolgozott...

Vince türelmetlenül közbevágott:

— Jó, jó, tudjuk, aztán lecsuktak a kommunizmus miatt és elvették a holmidat!

A perces meg se sértődött. Csak bámultak csöndben a kis vaskályha paraszába és Vince félfülle hallgatta a tűz finom muzsikáját, a duruzsoló lángok bájos menüettjeit, melyeket nem lehet lekottázni se zongora, se hegedű számára. A vendégek felcihelődtek.

— Na, isten áldjon.

— Szervusztok.

A szoba kiürült.

Hétköznapokon még egyedüleb maradt. De este, harangszóra három munkászubonyos gyerek rontott be az ajtón, odátáncoltak az apjuk elé, lekuporodtak a lábaihoz és az öreg, akinek enyhült a szagatása, vallatára fogta őket:

— Dolgoztatok sokat? Meg volt elégedve a művezető ur? Tuds-e már zárat csinálni?

A csemeték harsány igennel feleltek. Levetették a szekrény tetejéről a hegedűt, az apjuk ölébe rakták és az öreg, akibe visszatért az erő és az élet, játszani kezdett, kedves, halk nótákat —

amelyek nincsenek benne egyetlen daloskönyvben sem, amelyeket úgy szedett össze a vándorlásai során, fűtől-fától-szélről és madártól — ki zárólag a rajkói gyönyörűségére

*

Hatvanhárom inas dolgozott a gyárban. Volt itt egy zsidó fiú is. A kereskedelmiből maradt ki, mert mint mondotta »a lateiner pálya manapság egy fabatkát sem ér« csak az ipari munkásnak van jövője. De ez inkább a szülei véleménye lehetett, semmint az övé, a súlyosabb munkák alól rendszerint kibujt, néha napokig be se jött és ilyenkor orvosi bizonyítványokkal szerelte fel magát akár az iskolában. A mihely utáni szénlapátolásokat »megváltotta« egy koronával, amit a szabados öreginasnak fizetett. Amikor folyton anyacsavarokat vágattak vele, keserűen kifakadt:

— Micsoda blódség, hisz így nem lehet fejlődni!

Folyton hangsúlyozta, hogy rövidesen kimegy Amerikába, itteni működését átmeneti állapotnak nevezte és idegeneknek, ha foglalkozása iránt érdeklődtek, így nyilatkozott:

— Ipari studiumokat folytatok.

A világról se nevezte magát inasnak. A többi süldő golyák titokban irigyelték, mert nagy darab vajaskenyereket falt uzsonnára, libamáját, meg töpörtyűt, de ezért gögösen bántak vele és csufolták nagyzási hóbortja miatt. Ha a kohónál, vagy a forrasztásnál ügyetlenkedett, nyomban lecsaptak rá:

— Ez nem potya iskola hékás! itt tudni kell!

A kis zsidófiúhoz az öreginasok is leereszkedtek annyira, hogy időnkint kisebb nagyobb kölcsönöket kérjenek tőle, amiket aztán eszé ágába se jutott visszakérni.

— Megfejtet? — kérdezte a szeplős Slapp Marcitól, aki vigyorogva igent intett.

Ezzel napirendre is tértek felette. A szolgálatkés Róthot senki se tartotta jótévőjének, még baráti viszonyba se igen kerültek vele. Csak épen természetesnek találták, hogy ad, mert hiszen van neki miből!

(Folyt. köv.)

NYILT-TÉR

OD SENATA SLOB. I KRALJ. GRADA SOMBORA

Broj: 16.716.
adm. 1928.

Objava

Gradski Senat slob. i kralj. grada Sombora raspisuje za dan 16. jula 1928. god. pre podne u 11 sati u maloj dvorani gradske kuće I. ofertalnu licitaciju na manjak za osiguranje radova oko nadogradnje jednog sprata na zgradu Somborske Trgovačke Akademije po rešenju Gradskog Odbora br. 154/zap. G. O. 1928 a prema opštim uslovima, predračunu, tehničkom opisu i nacrtima, koji se mogu dobiti uz cenu od Dinara 50 svakog dana za vreme zvaničnih časova u kancelariji Gradskog Gradjevinskog Odeljka (gr. kuća, sprat soba, br. 14.)

• Predračunska svota iznaša: 458.594.30 Dinara.

Na licitaciji mogu učestvovati samo ovlašteni gradjevinski inženjeri, arhitekti i graditelji koji imaju prilikom licitacije svoju kvalifikaciju dokazati, te da pored toga imaju uverenja od Min. Gradjevina da mogu učestvovati na javnim licitacijama i da su svoje poreze za III. četvrt ove godine isplatili.

Svaki licitant ima položiti kauciju u gradsku blagajnu u iznosu od 10% zaokružene ponudjene svote bilo u gotovom novcu, bilo u propisnim državnim hartijama, najdalje do 10 časova pre podne na dan licitacije. Sombor, 7. jula 1928. god.

Dr. Stevan Maksimović s. r.
gradonačelnik.

6934

SAVET GRADA SENTE.

Broj: 7949/adm. 1928.

OGLAS

Grad Senta potrebuje 90 vagona, slovom: devedeset vagona drva á 10.000 kgr. za gorivo. Kupuju se samo prvoklasne suve bukove cepanice, bez panjeva i truleži, sa najviše 5% oblica.

Drvo se kupuje postavno želj. stanica ili obala Tise u Senti. Svo kupljeno drvo, ima da se doveze i preda gradu Senti, najkasnije do 15. septembra 1928.

Pravilno istavljene pismene, zapečaćene ponude, imaju se podneti Senatu grada Sente, najkasnije do 25. jula 1928. god. 18 časova. Kasnije prispele ponude neće se uzeti u obzir.

Biljegovinu, pristojbe, kao i sve ostale troškove snosi prodavalac drva.

Senta, 3. jula 1928. god.

*

Hirdetmény

Senta város tanácsa közhírré teszi, hogy a városnak 90 vagon á 10.000 kgr. tűzifa beszerzése szükséges. A fa egészséges, rothadt és csomómentes elsőrendű bükk hasábfá legyen, legfeljebb csak 5% dorongfával.

Az átvétel a szentai vasut, vagy a tiszai hajó állomásnál történik.

Az összes 90 vagon tűzifát legkésőbb f. évi szeptember hó 15-ig köteles a vállalkozó leszállítani.

A szabályszerűen felszerelt zárt írásbeli ajánlatok Senta város Tanácsához legkésőbb f. évi július hó 25-én 13 óráig beküldendők. Későbbben érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Bélyegilleték és egyéb költségeket a vállalkozó tartozik fizetni.

Szenta, 1928. évi július hó 3-án.

Nečitljiv potpis
gradonačelnik.

6920

Nečitljiv potpis
ekon. savetnik.

Meghívó

A Felső Bácskai Vendéglősök Egyesületi Elnöksége meghívja tagjait a folyó hó 18-ikán délután három órakor megtartandó

rendkívüli közgyűlésre

A rendkívüli közgyűlés a Sztipics Márk ur vendéglőjében tartatik meg.

Tárgy: 1. Az egyesület módosított alapszabályainak jóváhagyása. 2. Esetleges indítványok és javaslatok.

Szabotica, 1928 július 10-ikén.

St. Popov s. r.
titkár.

6932

Sztipics Márk
elnök.

Könnyítések a magyar vizumok beszerzésénél

Folyó évi július 3-ikától kezdődőleg a Budapestre való utazás céljából nem szükséges a beogradi vagy zagrebi m. kir. utlevélhivataloknál előzetesen vizumot szerezni, mert az utasok magyar vizum nélkül is átléphetik a magyar határt, mely esetben Budapesten kaphatnak hatvan napi tartózkodásra jogosító vizumot. Ez az újítás lényeges idő- és költségmegtakarítást jelent, főleg azoknak, akiknek üzleti vagy magánügyekben gyakran és sürgősen kell átlépni a magyar határt. A vizumnélküli utazáshoz a beogradi Magyar Királyi Kereskedelmi Képviselő Utazási Osztálya hivatalos bélyegzőjével ellátott igazolvány szükséges, mely ugy a beogradi m. kir. kereskedelmi képviselőnél (Beograd, Palata Akademije, Jakšičeva ul. 2.), mint pedig a felkért SHS vidéki kereskedelmi tesztületknél és

Szabotica: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Lloyd, Általános Hitelbank, Közgazdasági Bank, Bácsmegyei Napló kiadóhivatala, Rádió Reklam Jugoszlavia, Manoilovičeva ul.

Novi Vrbas: Takarékpénztár, Mezőgazdasági Bank, Schmiedt Frigyes,

Bácska Topola: Közgazdasági Bank, Bácsopolai Takarékpénztár,

Veliki Bečskerek: Kereskedelmi Kamara, Takarékpénztár,

Szombor: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Bácskai Gazdasági Egyesület,

Szenta: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Gazdakör,

Velika Kikinda: Centralna Štedionica,

Oszijek: Kereskedelmi Kamara, Jugoszláv Bank,

Čakovac: Horvát Általános Hitelbank,

Novi Sad: Kereskedelmi és Iparbank, Putnik Utazási iroda, Merkurbank, Lusztig Bank,

Kula: Hitelbank,

Odzaci: Takarékpénztár,

Vrsac: Kereskedők Egyesülete, Srpska Zanatlijska Banka, Szalay Utazási Iroda.

Ada: Leszámitolóbank,

Sztari Bečsej: Népbank, Potiska Banka,

Novi Bečsej: Általános Hitelbank,

Bela Crkva: Trgovačko Udruženie,

Pančevo: Kereskedők Egyesülete, Népbank,

Sarajevo: Kereskedelmi Kamara, Agrárbank, Putnik,

Skoplje: Kereskedelmi Kamaránál személyenként 35 dinár árban kapható. Az igazolvány alapján a vizum Budapesten 50%-os kedvezménnyel adatik ki és az igazolványok birtokosai részére a Duna Szövetségi Utazási Vállalat a budapesti szállodákban, éttermekben, gyógyfürdőkben és a gyógycélokot szolgáló vasúti utazásoknál jelentékeny árengedményeket is biztosít. Az igazolványok alapján egyébként a szabályszerű magyar vizum a beogradi m. kir. utlevélhivatalnál 50%-os engedménnyel előzetesen is beszerezhető.

Legujabb sport-könyvtár:

Mihályi Déne: A motorkerékpár, kötve	62.—
fűzve	46.—
Dr. Mamúsi Mihály: Labdarugás	32.—
Dr. Földessy János: A magyar válogatott futballisták könyve	28.—
Breuer B. Armand: A motorosónak sport, kötve	40.—
fűzve	30.—
Molnár Géza: A kerékpározás kézikönyve	40.—
Schlosser Imre: A modern futball	28.—
Jakobi Roland: Ping-Pong könyve, sok képpel	24.—
Dr. Földessy János: Futball évkönyv 1927-re	24.—
Vadas Iván: Sportolás, szépség, egészség	18.—
Mihályi Dénes: Az automobil, kötve	92.—
fűzve	76.—

Járműmotorok

folyékony tüzelőszerekkel dolgozó gyorsjáratu automobili-, repülő-, traktor-, csónak- és kerékpármotorok szerkezete és kezelése, írta: Jalsoviczky Lajos okl. gépészmérnök-tanár

90.—
Fenti könyvek megrendelhetők a „Minerva” r. t. könyvosztályában

ELADÓ FÖLDEK!

58 lánca Békóván a templomhoz közel,
21 lánca a Gabrió-mezőnél közel,
129 lánca tanyával Subotica határában,
20 lánca Topoán a város alatt,
33 lánca a békóvási állomás mellett,
35 lánca tanya nélkül, Suboticán 5 lánca az uzarakban, prima 30 lánca gyönyörű tanyával, hízaldáva, Subotica határában eladó

Grünwald ügynökségnél

Legmodernebb

női retikulók

férfi pénz-, cigaretta- és szivartárcák, aktatáskák, utazóbőröndök gyári raktára, Női antilop övek mind színben, stílusban, anyagban kaphatók. Leszállított árak!

SCHLAGER HENRIK

speciális bőröndös és bőrartúzetekben
Subotica, Aleksandrova ul. 1.

6924

PIRETRIN

Kiirtja

a poloskákat, bolhákat,
legyeket, csótányokat,
hangyákat, molyokat és

egyáltalán minden férget a háztartásban, gazdaságban és kertészetben, szőlőföldeken, állatokon stb. — Utasításokat díjtalanul küld:

Piretrin d. d., Zagreb, B-cesta 35

JULI

Das große Ferienheft

Interessanter Inhalt / Viele schöne
Bilder / Umfang über 100 Seiten

Der Gott der kleinen Mädchen / Fakirkünste
Flirt / Neue Gesichter auf der Leinwand /
Die Kamera als Reisekamerad / Was sind
Wahrträume?

Und das große Preisausschreiben:
„Wer erkennt uns von der Kehrseite?“

„Scherl's“ Magazin ist überall zu haben

ROGAŠKA SLATINA, DOBRNA, BLED

látogatónak figyelmébe ajánljuk a

ANTIQUITE'S Ljubljana

Sč. Petra cesta 24

ren kívű szép és értékes készletét varinokban, könyvszekrényekben, irakban, lustereben, íes. ménye ben a legmrskeltebb árakon 6-82

KUGLI GÖLYÖK

biliárdgolyó, mandinergumi, Lignum sanctum golyók
70 dinártól 150 dináig

üzv. Gerber Jakabnéél Subotica
B. Sudarevičeva ul. 32

6909

Használja ki az alkalmat,

hogy még ezen a nyáron megszabaduljon reuma, skrofulózis és csonttuberkolotikus fájdalmaitól

Jugoszlávia leggyógyhatásosabb iszapfürdőjében

Ruszanda-fürdőben Melenci (Bánát)

6805

„Pirelli“-autógummik

képviselőt a Bínát területére átvettük.

Állandó nagy raktár az összes méretekben!
Versenyképes gyári árak

Kitűnő új minőség

„VOLTA“ MŰSZAKI ES VILLAMOSSÁGI R.-T., VEL. BEČSKEREK

Nyári uri divat különlegességek Vukovics Gerő Subotica Habig, Borsalino és Panizza-kalapot. L. B. O. uri és női harisnyák egyedül lerakata. Férfi fehérneműek mérték szerint is. Fürdőkosztümök, nyakkendők dus választékban. — Szolid árak!

Lederer-féle több-szobás lakás
a Kralja Petra park 10. számú házban
kiadó
Érdeklődni a házmesternél lehet

Hálószobák
keményfa, polturozott 5000 din. rt kaphatók
SZABADOS
műbutorasztalok
Subotica, Nika a Kujundževa u. 6. (Nagyten-plom mögött) 6903

Uj, kifogástalan ipari üzem újfépítése és az S. H. S. királyságban v. l. bevezetése céljából
tőkést keresek
3—400.000 dinárral
Napi **tiszta bevétel** 6—7.000 dinár
Ajánlatok a noviszádi kiadóba kéretnék 6916

Elsőrendű **meszet**, becsüni portland **cemen**, alab. **gipszet**, száraz, pormentes
BÜKKFASZENET, pécsi **kovács-szenet**, la aprított **bükkfát** ajánl
Réval Adolf, Subotica
Soko'ska u. 2 Tel. 551

Jó és olcsó könyvet
csak a **Minerva könyvosztályában** vehető!

Ha KÖNYVSZAKERTŐRE lesz szüksége
írjon Borbé y L. Novisad, postafiók 75 címre

Utazóknak
könnyen eladható, jólismert cikk eladásával
nagy mellékkeresetet nyújtunk
Előnyben részesülnek, akik falusi fűszer- és vegyeskereskedéseket, rövidáruüzleteket, könyv- és papirkereskedéseket látogatnak.
Ajánlatok „Mellékkereset” jelleg alatt a kiadóba küldendők 6767

Tő vényesen védett
CHAMPAGNE-LIMONADENK,
a vezető alkoholfmentes ital kizárólagos gyártási jogát (licenst) kiadja Jugoszlavia minden nagyobb városára részére. Érdeklődők forduljanak
PRVA FRANCUSKO JUGOSLAVENSKA FABRIKA ŠAMPANJ LIMUNADE
címre, Beograd, Hercegovačka ul. 6.
6877 Telefon 45-98

Valódi amerikai manilla,
valamint kenderkéveköttő-, továbbá gabonás-, lisztes- és korpászsák-, vízmentes ponyva-, kerti- és tüztöltőtöltő- és zsinegáru-szükségletét legolcsóbban
Weitzenfeld és Társa
cégnél Subotica, I., Cara Dušana uilca 1 fedezheti.
Interurban telefon 192
Kérjen ajánlatot! Kérjen ajánlatot!

ŠIBALIĆ ILLES KENYÉRGYARA
Subotica, Petrogradska ul. 12

I-a szalon kenyér	kg.-ja 4.50	dinár
I-a fehér	4.00	„
I-a rozs	4.00	„
Felbarna	3.50	„

Azonkívül havonta árban visszafizeti a vásárolt áruk 10 százalékát. — Süteményei a legjobbak és legolcsóbbak. — Éjszaka napon át süt privát kenyeret és süteményt. 6139

Szerbül tanuljunk!
Vujkovic Marica kitűnő könyve megjelent „Szerb-Magyar nyelvkönyv” címmel!
1. Legmodernebb módszer 2. Teljesen gyakorlati 3. A tanulás első napjától már kezdhet szerbül beszélni.
Ára 30 dinár. Portóra 2 dinárt küldjön
Szállítja:
„Minerva” r. t. könyvosztálya, Subotica

ELSŐ HORVÁT BILLIÁRDKÉSZITŐK MÜLLER I SINOVI
ZAGREB, Gunduličeva ulica 35.

6 személyes a rozszalvétával, fehér **6** flom lenvászonból
izlésesen előrajzolja csak 160 din. Utóvéttel bérmentve szállítja:
Leopold Samuel, Senta
Modern előnyomda-berendezési gyára 946

Perfekt szerb-német gyors- és gépirónót keres
noviszádi gyárvállalat lehetőleg azonnali belépésre. Ajánlatokat „Gyárvállalat” jellegre Schmolka hírdetőiroda Novisad, Jevrejka ul. 7 továbbít 6917

Mérnökiskola
Altenburg T
Állami felügyelet alatt
Gépépítés, elektrotechnika, automobill- és repülőgépipítés
Ellátás mérskéit áron a Student Kasinóban.
Kívánatra Prospektust küld

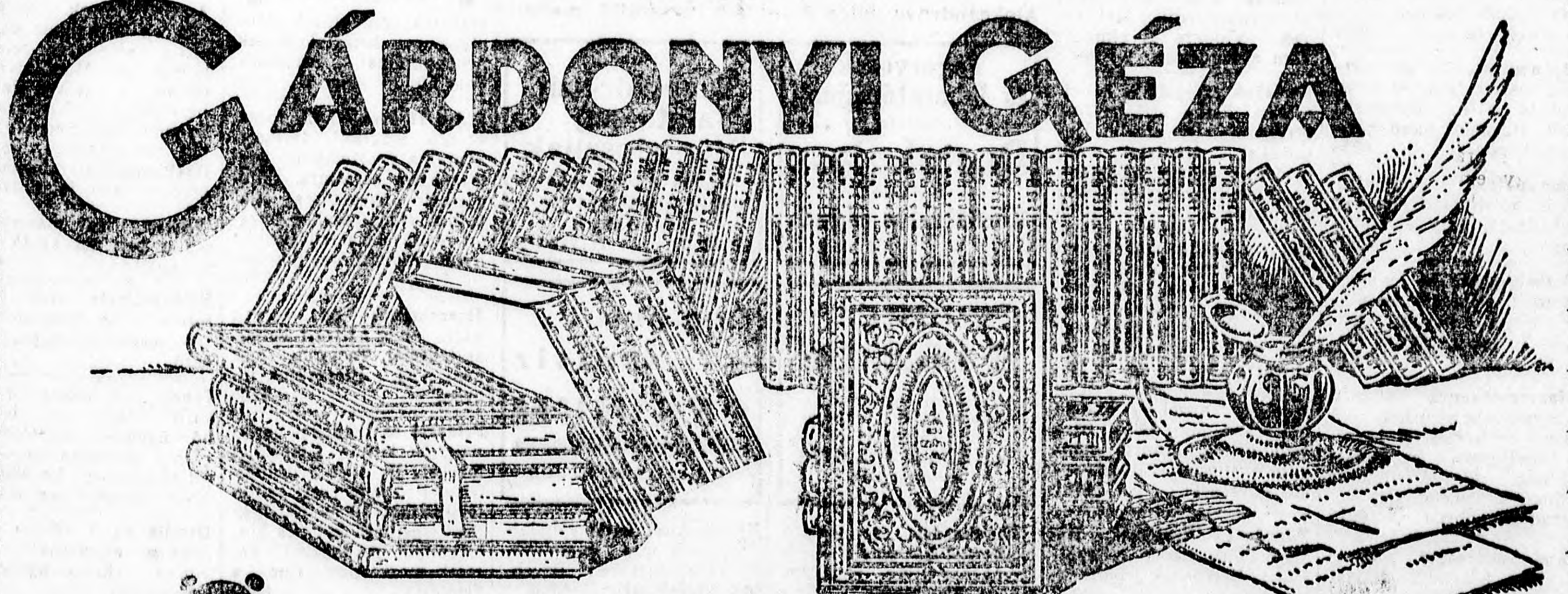
Pálinkás depot
a város legforgalmasabb helyén más elfoglaltság miatt **eladó**
esetleg „lično pravoval” **társ kerestetik**
Ajánlatokat Rad'o Reklam Jugoszlavia Subotica postafió: 48 továbbít 6916

A kávé akkor jó ha friss!
Sugár Manó
cégnél minden 20 dinár után 1 **Amicia** bélyeg jár

Gárdonyi Géza összes műveinek

megszerzését megkönnyítettük azzal, hogy azokat igen kedvező fizetési feltételek mellett szállítjuk. — Ezen akciónk már csak rövid ideig tart és azt

szeptember hó elején befejezzük

ÖSSZESEN MUNKÁI 40 KÖTETBEN

Kérjük mindazokat, kiknek komoly vevőszándékuk van, hogy az alábbi szelvényen jelentsék érdeklődésüket, minthogy ezzel alkalmat akarunk nyújtani a könyveknek kedvező fizetési feltételek melletti megszerzésére

T. Minerva d. d., Subotica. Postafiók 43
Kérem, hogy Gárdonyi Géza összes műveire vonatkozó ismertetésüket megküldni sziveskedjenek.

Napközben található vagyok

Pontos cím

Olvasható aláírás

LIFKA KERT-MOZI

Szerda és csütörtökön

Jókai romantikája filmen!

Zorro, a fekete lovag

Spanyol miliónen látzódó népies történet az örök igazságról és szerelemről. — Fűszerpó: DOUGLAS FAIRBANKS Amerika népszerű akrobatája

Féntektől Suderman-premier!

A PLETYKA

(Ihr gute Ru!)

Noite Neumann, Hans Mierndoff felltérével

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címszó kényszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdésekedőkhöz válaszbélyeg mellékelendő.

KOCSIK

töltésépitéshez a gombosi szivattyu felőli részre felvételnek

A munka július hó 15.-én kezdőlik, alapár 11 d nár, bélyeglevonás nincs, csak betegsegélyző. Ugyanott

100 kubikos munkás loré-hányásra felvételnek

Jelentkezni lehet: **Hauer Józsefnél, Sentán**

LEVELEZÉS

Érdekel a lant! Irjon. 6921

Mancil Adja meg a címét ismerettségkötés céljából. — Diszkrét, postafiók 48. 6926

HÁZASSÁG

Középkorú jobb iparos, r. kat. vallású, kevés vagyonnal, oly középkorú hajadon ismeretségét keresi, kinek hasonlóképen van némi vagyona. Csak teljes című leveleket »Jobb iparos« jellegre kéri a kiadóba. 6910

Házasságot előkelő körökben diszkrétan közvetít Amor házasságközvetítő iroda, Temesvár (Románia), Kossuth Lajos u. 21. 6033

FOGLALKOZÁS

Megbízható nő, aki mosodában alkalmazásban volt, üzletvezetőnek kerestetik. Cim a kiadóban. 6911

Javitóvizsgákra megbízhatóan előkészít komoly jogász. Cim a kiadóban. 6908

Péksegédet két éves gyakorlatjal keresek. Kollár pékmester, Bajsa. 6906

Fräulein, intelligens, solid, sucht Stelle als Erziehlerin per sofort. Anträge an Anitta Sparhekl Vukovar, Zmajeva ulica 5. 6919

Fiatl fodrászsegéd felvétetik. Szkala fodrász, Vilsonova ul. 30. 6927

Magános nönél két személy részére lakás és koszt kapható. VIII. Hadziceva ul. 4. Ugyanott olcsó házikoszt kapható. 6926

Gimnazistákat javítóvizsgákra jutányosan előkészít joghallgató. Cim a kiadóban. 6925

Borbélysegéd, jó munkás, azonnali belépésre kerestetik. Weisz István, fodrász, Noviszad, Kralja Petra 30. 6915

Házvezetőnőnek idősebb hölgyhöz vagy urhoz elmenne több nyelvet beszélő, intelligens, gyakorlatlalt bíró nő. Ajánlatokat Schmolka hirdetőiroda, Noviszad továbbít. 6918

Fiatl kádársegéd vegyes munkára felvétetik. Juhász János, Horgoš. 6884

Irodámba intelligens fiatal kezdő 1—2 egyént felvesszek azonnalra, kinek az inkasso fedezésére némi készpénz kauciójuk van. Peic Agentura, Subotica, Cara Dušana ul. 5. 3959

Urividat- és rövidaru-üzletben teljes szakképzett séggel bíró segédek és kiszolgáló leányok jó fizetéssel állandó alkalmazást nyernek. Kirakatrendezéshez értők előnyben. Ajánlatokat: Radio Reklam Jugoslavija, Subotica »493 szám« jellegre továbbít. 6931

Állást változtatni óhajt 27 éves nőtlen tisztviselő könyvelő, szerb-horvát, magyar, olasz nyelvtudással, jelenleg nagy malomban felmondatlan állásban. — Ajánlatot »Existencia« jellegre kérek. 6790

Fodrászt vagy fodrásznőt, jó munkaerőt mielőbbi belépésre felveszek. Gyermán Pál hölgyfodrász Velikibeckerek. 6827

Felhívás!

Képviselőket és jutalékos utazókat keresek versenymentes cikkek eladására magas jutalékkal. Ajánlatok M. Marx, Odzaci címre küldendők. 6889

Csoporttanítást vállal képzett zongoratanárnő rendkívül olcsón. Gyakorlás díjtalan. Cim a kiadóban. 6892

Molnársegédek és malommunkásokat felvesz a Margit gőzmalom, Subotica. 6867

Urasági inas, több éves bizonyítvánnyal állást keres. Vidékre is elmegy. Cim a kiadóban. 6863

Kerestünk szorgalmas képviselőket állami értékpapírok eladására, legnagyobb jutalékkal. Ajánlatok »Uj módoszer« jellegre, Schmolka hirdetőirodába, Noviszad küldendők. 6705

Női szabászati tanfolyamot nyitok, amely július 15-től augusztus 15-ig tart, amelyen angol és francia módszer és divat szerint biztos sikerrel tanítok szabást és varrást. Vidékieknek külön oktatás 8 nap alatt. Hitri speciális angol és francia női szabó, Stari Bečej, Báró Jović-palota. Francia munkára gyakorlott varrólányokat felveszek. 6781

Tanoncot fizetéssel felvesz Petro cipész. Sokolska 1. Helybeliek jelentkezhetnek. 6902

Pressburger
DÍVATCIPO KÜLÖNLEGESSÉGEI

Olcsó árak Olcsó árak
Divatos Izléses
Tartós Elegáns

2655

Allandó nagy raktár a legmodernebb saját készítésű cipékből
Külön mértékosztály

Subotica,

Aleksandrova ulica 5. — Bárány-szálló mellett

Fogorvosok és laboratóriumok részére
Dental-gipsz kapható
Körösi Géza cégnél
Rudó ul. Telefon 5-13

Van szerencsém a t. közönség e' érteiteni, hogy **uri divatszabóságomat** Vilsonova ul. 11. szám alá, Miekic-bank épületébe helyeztem át. A t. közönség szives parlogását kéri
HUSZÁR VILMOS uri divatszabó

Munkaadók, munkaerők szükségletüket csakis »Eros« ügynökség útján szerezhetik be diimentesen.

1-a angol
Teveször-szizj Balata-szizj Bőr-gépszizjak
jutányos áron kaphatók
KEMÉNY GYULA műszaki cé néi
SUBOTICA TELEFON 2)

Legjobb szájviz
PERINUM
fennyösösorszesz

Nagyhasznót hajtó vállalat-hoz tőkés társ kerestetik. Kockázat kizárva. Bővebben »Eros« ügynökségnél.

VÁROSI MOZI

Szerda — Csütörtök

Ujdonság!
Sok fizetés, kevés munka
Vi játék a kapitál. musró, a munkaró, s a fil tről az ifju fönökkel! — Foa er pl3 :
A rangyogó szépségü MA Y BRIAN és CHARLES ROGERS

Féntek — Szombat — Vasárnap
A világ legjobb filmjének te ujtása

VIRRADAT

Régi leszállított helyárok. A terem a legmodernebb hűtökészülékkel van hűtve. Hűvösebb mint a szabadban. Tiszta, por és szunyogmentes levegő

VÉTEL-ELADÁS

Jégszekrényt, nagyobb, kétajtósat, megvételre keresek. Körösi Géza, Rudó ul. Telefon 513. 6907

Használt gyalupadokat és asztalosszerszámokat veszek. Sipos butorasztalos, Senčanski put 3. Ugyanott tanulók felvételnek. 6923

Használt ablakok, ajtók, épületbontásból kikerült, kifogástalan állapotban, olcsón eladó. Sipos butorasztalos, Senčanski put 3. 6930

Mindennap friss Joghurt kapható Trišić Todor, tejcarnokában Strosmajerova 22. (halpiac). 6933

Mozisok! Ernemann Saxonia vetítógép, egyéb felszerelések, jó karban, olcsón eladó. Korzó-mozi, Subotica. 6211

6 HP Hofherr-Schrantz gyártmányu, használt, 25 éves gőzlokomobil, kifogástalan, üzemképes állapotban, Fordson-traktor 3 vasu ekével, Hofherr-Schrantz gyártmányu 48" cséplőszekrény, cirka 20 éves, kifogástalan, üzemképes állapotban, 60 HP Stock-motor-éke 6 vasu ekével, jó állapotban, jutányos áron eladó, külön-külön is. Bővebb felvilágosítással szolgál: Agrikultura, Sombor. 6264

+Műlabak+

műkarok, gyógyfűzők, támogató betegtoló-kocsik, Schönbrunnál, Subotica, Paje Kujundziceva 20. 3756

1 drb 14 éves 6 HP fogas kerekas alakított Hofherr-Schrantz gyártmányu gőzmagánjáró garnitura, kifogástalan üzemképes állapotban eladó, esetleg buzáért is. Bővebb felvilágosítást nyujt, Agrikultura, Sombor 5819

Jégszekrényt ne vegyen addig, mig Ujvári Ferenc asztalosnál, Temerin, meg nem nézi. Prospektus ingyen. 6730

Préseket és hordókat, használt de kitünő állapotban lévőket, 10, 5 és 3 hektoliteres Reöckpréseket, szüretelőkádat 50 és 100 hektos lagerhordókat és borszivattyut gumikkal keresek megvételre. Cim a kiadóban. 6869

Benzin- vagy petróleum-motor, 3 HP, teljesen kifogástalan állapotban megvételre kerestetik. Forgács Dezső, Bačka Topola. 6817

Ingyen kap 1 próbadoz eredeti Daruvary krémet, ha portóra beküld bélyegben 2 dinárt. A Daruvary krém ezideig a legjobban bevált szer arctisztításhoz, szeplok, májfoltok ellen. Kapható szaküzletekben. — Készíti Blum gyogyszertár, Subotica, fopostával szemben. 5190

KÜLÖNFÉLE

Kiadó lakás július 15-től, szoba, konyha, kamra, veranda, speiz. Kostić, Jagodinska 33. 6920

Szoba-konyhás lakás üresen kiadó. Ugyanott egy uccai és udvari butorozott szoba is kiadó. Hadziceva ul. 4. 6801

Négyszobás lakás előszobával, fürdőszobával és vízvezetékekkel, minden mellék-helyiségekkel augusztus elsejére kiadó. Kumičiceva ul. 3. 6841

Alexa nyakkendőipar, 10 dinárért fordítja ki nyakkendőjét. Korzó. 6708

Tisza folyó és vasuti állomás mentén levő városban, nagy buzatermő vidéken 2½ vagon kapacitású, modern berendezésű malom hajtóerővel együtt bérbeadó. — Cim a kiadóban. 5934

Apróhirdetések Subotican az Aleksandrova ulicán a Pressburger-féle üzletben, a Manojloviceva ulicán a Rádió-Reklam irodájában. Noviszadon, Szomborban, Szentán, Veliki Bečkerekben ottani fiókiadóhivatalainkban is eredeti áron feladhatók.

Világos uccai raktárhelyiség a beltéren kiadó. Cim a kiadóban. 6879

Különbejáratu utcai butorozott szoba huspicacon kiadó. Kiadóban megtudakolható. 6865

Pénzt, időt, fáradságot takarít meg, ha bármilyen ügyének elintézésével »Eros« általános ügynökséget bizza meg. Levélben öt dinár válaszbélyeg kérérik.

Gondja van? »Eros« ügynökség eloszlatja! Férje nincs? »Eros« ügynökség férjhezadja! 6873

“Dama” Divatszalon Subotica

TOLSTOJEVA ULICA 21. SZ.